

Tėviškos žiburiai

THE LIGHTS OF HOMELAND

SAVAITRAŠTIS

Redaguoja Redakcinis Kolektyvas

Redaktorius Dr. A. Šapoka

Leidžia Kanados Lietuvių Kultūros Draugija
Published by Lithuanian R. C. Cultural Society of Canada

Prenumerata Kanadoje \$3, JAV — \$3 amerikoniškai, Australijoje, Pietu Amerikoje ir kitur — \$4 amerikoniškai, pusei metu — Kanadoje \$2, visur kitur \$2,50. Atskiras nr. 10 ct.

Adreso pakeitimas 25 ct. (smulkiais pašto ženklais)

941 Dundas St. W., Toronto, Ont. Canada. Telefonas AD 4265

Darbo vertė

— Darbas yra druska, kuri saugo žmogų nuo sugedimo — kažkas taikliai yra pasakęs.

Tačiau, visi gerai žinome, kad darbas darbai nelygus. Vieni darbai fiziniai, kiti — protiniai. Žinoma, abiejų lygių geri ir garbingi, abiejų galima teigti, apsaugo žmogų „nuo sugedimo“, jeigu teiktai sąžiningai atliekami.

Bet ne visose tautose yra vienodas darbo supratimas ir ne vienodas jo vertinimas. Ne paslaptis, kad Lietuvoje kažkodėl buvo įsigalėjęs paprotys ypač į amatininkų darbą žiūrėti „kreivėmis“ akimis.

Be abejonės, tai buvo klaidingas ir žalingas supratimas. Dėl tos priežasties, didelė dauguma jaunuolių verždavosi į gimnazijas, vėliau į universitetus, kad tik pasidarytų valdininkais, kitaip sakant, baltarankiais ponaičiais, o į amatų mokyklas — vengdavo eiti.

Šitą žalingą pažiūrą į amatus Lietuvoje labai vaizdžiai apibūdino ilgoji ir išsamią paskaitoj Prof. Ig. Malinauskas, kurią skaitė Kanadoje, Toronte, Ateitininkų suvažiavime, įvykusiame lapo 2 d.

„Tėviškos žiburiai“, Prof. Malinauskas paskaita buvo itin kinanti. Paskaitininkas nurodė vieną iš daugelio pasitaikydavusių atvejų. Pav., įsitęgusius Kaune laikrodžių taisymo kursus telamė tik... šeši kursantai. O laikrodžius Lietuvos gyventojai jau visi turėjo ir tas amatas buvo geras ir pelningas. Veržimosi į amatus stabilis buvo toji nelemtoji pažiūra.

Visai kitokią vaizdą pamatėm atvykę šiaurės Atlanto. Čia niekas žmogaus neklausia: „Ką tu dirbi?“, nebet, kartais, pasiteirauja: „Kiek uždirbi?“ Čia visi darbai yra lygiai geri ir lygiai garbingi. Joks darbas žmogaus negadina. Svarbu, kad žmogus į sąžiningai dirba ir užsidirba pragyvenimą.

Didieji mūsų žmonės tą reikalą labai seniai suprato. Pāv., garbingos atminties Prof. J. Jablonskis apie darbą sakė:

„Darbas yra visų geriausias vaistas kūno ir dvasios sveikatai laikyti, tam, kad žmogus pats savimi tenkintųsi. Darbas yra tautos subrendimo, kultūringumo ir nepriklausomybės sąlyga. Darbas neturi kokių, patį mus neatina. Reikia patiemis jo ieškoti visur ir visada“.

Mūsų senieji ateiviai šiaurės Atlanto taip pat labai gerai darbą reikšmę suprato. Jie įsipažino ir kę reikšmę šiose šalyse amato mokėjimas. Amatininkas yra geriau ir apmokeamas už paprastą darbininką, ir lengviau dirba.

Be to, kur kokie senesnieji mūsų išeiviai tik per darbą ir grąžiai prasimušę. Vieni iš jų, be dirbdami fabrikuose ar kasyklose, lygiagrečiai lankė net mokyklas, kolegijas, seminarias. Iš jų pasidarė ir advokatai, ir kunigai ir kitoki mokyti žmonės. Kurie mokslo nesiekė — ir tų darbas neapvykę. Jie įsigijo vienokią ar kitoki turtą, jei nesimokino patys, tai nors vaikus išmokė ir tt.

Naujieji ateiviai, žinoma, taipogi jokių darbų nesibaido. Kas kitaip mėgintų teigti — netiesą sakyti. Jie kantriai dirba visokių fizinių darbų, nežiūrindami, kad dauguma jų prie juodo darbo nepratę. Lietuvoje daugelis iš jų mokėsi, kiti, mokslus užbaigę, dirbo kitoki protinį darbą, įsigijo mokslinę laboratorijose ir pan. Nelengva, žinoma, jiems prie kitokio darbo priprasti, bet dirba.

Tiesą sakant, šioji padėtis galės išsiaiškinti daug kam į naudą. Čia bus galima suformuoti visai kitokią pažiūrą kaip į paprastą darbą, taip ir į amatus.

Juk ir mūsų šviesūs Vaidžiai teigė: „Ne mokslo potentat, ir ne septyneriopi talentai sudaro piliečių garbės vainiką, o darbas, darbas iš tikrų širdies motyvų“.

Žinoma, kiekvienam žmogui norėtųsi dirbti tokį darbą, kuris jam geriau patinka, prie kurio jis pripratus, kurio mokėsis ir pan. Tačiau, kad dirbti reikia — negali būti dviejų nuomonių.

G. Papini darbo reikalą išvedžiojo: „Viešpats Dievas nori, kad kiekvienas žmogus žemėje dirbtų koki savo darbą. Jis nemėgsta ant kuko ežius atsisėdusių ir į sėjėjų bei arėjų darbą žiūrinciujų. Reikia tau nedelsiant pasirinkti darbą, kuris duotų tavo gyvenimui tikslą ir prasmę“.

O Petarka — dar griežčiau išsireiškė: „Snauduliu, miegu ir tinginyse išvejamasi iš pasaulio visos dorybės“.

Taigi, duok Dieve, kad mūsų visų darbas, vistiek koks jis bebūtų, atneštų naudos. O dirbti reikia ir visi dirbame. Dirbame sau, dirbame saviesiems, o kartu — ir savo brangiai Tėvynei. Jeigu mes, savo uždirbtais centais, paremiame vargstančių brolių ar sesė tremtieji, jeigu prumeruojame ir skaitome lietuvišką spaudą, perkame knygas, tuo pačiu vedame kovą dėl mūsų brangios Tėvyinės laisvės.

Pranys Alšėnas.

Gal dar nevēlu nutraukti tylą

Toronto dienraštis „Globe and Mail“ rugpjūčio 24 d. vedamųjų puslapy išspausdino Ray N. Bryson straipsnį „The Fate of the Baltic States“. Čia pirmąsias prisimenama, kad Maskvoje dar šį mėnesį buvo švenčiama Pabaltijo 10 metų paminėjimas ir daroma pastaba, kad ten apie 800.000 nekaltų deportuotųjų, žinoma, nebuvo prisiminta. Pabaltiečiai, sako autorius, mūsų tylą dėl jų kovų supranta lyg ir pritarimą aneksijai. Buvę tyliama dėl santykių su sąjungininku — Sovietais, bet gal dar nevēlu būtų nutraukti tylą ir kovojančius pabaltiečius paremti. Jiems jau didelis paskatinimas, sako, buvo užsienio r. min. žodžiai pasakyti senato užsienio komisijai 1950 m. birželio 13 d.: „JTO ištisai valandas elkojo, diskutuodamos mažus incidentus, bet nebuvo pasakyta nei žodžio apie kruvinus žiaurumus, kuriuos kenčia Sovietų Rusijos rankose esę Pabaltijys“.

Vietnamo mislė

Dėka Maskvos varomojo politinio žaidimo mūsų laikais nepaprastai iškilo Azijos vaidmuo. Šiandien niekas neabejoja, kad pasaulinio sprogimo parako knatai ten suraizgyti ir pasaulio ateitis priklauso nuo to ar tie knatai ten padėgti tolydžio plėsis ar bus nukapoti ten pat. Maskva nenori išeiti pati — siunčia priekin azijatus. Ji nedrįsta imtiniautis ten, kur viskas turėtų išsispęsti, tad pirmiausia nori išstumti savo priešus iš Azijos. Tai yra didelis užsimojimas, kuris neabejotinai turės istorinės reikšmės visai pasaulio atečiai. Jei sovietams ir nepasiseks išstumti vakariečių iš Azijos, tai jie vis dėlto privers šiuosius susirūpinti ir keisti savo kolonialinės politikos liniją — privers parodyti palankumo Azijos tautų nepriklausomybės siekimams, o tai turės priversti prie naujų samtykiavimo formų. Jau eina šiuo keliu Britai, vėjoje imperijos kurią „Britų pasaulio bendruomenę“, surištą realių interesų saitais; nors ir labai nenoromis, nors ir trūkdomami ir nenuosekliai, priversti ta linkme Indonezijoje sukli Olandai, bet Prancūzai vis dar tebebando ir čia taikyti arabų pasaulyje lig šiol sekmingai varytą politiką, (dabar jau pergyvenančią krizę ir ten), statydami sau palankius valdovus, juos remdami jėga.

O šita politika mažiausia tebebanda pasisekimo ir šiandien komplikacijos pietų rytų Azijoje labiausiai gresia Prancūzų Indokinijoje.

Azija Kremlui žada sėkmę

Jei Korėjos karą pasaulis šiandien laiko pirmuoju Maskvos bandymu sutraukti vaka-

riečių dėmesį bei jėgas Azijon, tai sekancio židinio tikisi kaip tik Indokinijoje. Niekas neabejoja, kad Kremlius nusprendė paglemžti sau Aziją, nes niekur nėra jam tiek daug vilties laimėti, kaip čia. Kremlius žino, kad jo ekspansijos užmačioms pasipriešinti gali tik JAV, padedamos „Britų Pasaulio Bendruomenės“, bet jis taip pat žino, kad anglosaksaiška jam pasauliui niekur nebus taip sunku veikti kaip Azijoje. Jei, pav., Europoje į amerikiečius visada bus žiūrima kaip į išvadotojus, jei jie ten bus sutinkami su išskėstomis rankomis, tai Azijoje jie visur bus sutinkami kaip išnaudojamčios ir spaudžiamčios kolonialinės politikos nešėjai. Jei Europos tautos juos laikys sąjungininkais, padedančiais išsivaduoti ar apsiginti, tai Azijoje juos visur sutiks kaip priešus, kaip vergijos nešėjus. Tokią jau nuomonę ten per porą amžių sudarė kolonialinė D. Britanijos politika.

Kremlius dėl to nori grumtis su Amerika ten, kur jis savo pusę turės vietos tautos, kur amerikiečiai bus sutinkami su neapykanta arba nors su nepasitikėjimu.

Ar prisidės Mao Tse Tung

Kaip sakytą, jautriausia vieta šiandien atrodo yra Indokinija — Vietnam. Ar čia prisidės naujas žygis, priklausys nuo Kinijos, kuri gal būt nenorės veltis į sunkų karą su JAV, nes tebeba dar neatsigavusi nuo ilgų vidaus karų. Mao vis dėlto yra kinas ir gali spirti Maskvai, gali reikalauti sau laiko, gali reikalauti, kad komunistų žygio didžioji dalis būtų užkrauta ne Kinijai, bet kitiems kitam kraštui. Gal tada būtų

pasukta prie Indijos per Tibetą, bet kinų nacionalistų žiniomis, paskutiniu Molotovo laikymosi Peipinge metu buvę sutarta kaip tik pasukti Indokinijos link. Ar tai tiesa, po kurio laiko pamatysim, bet Mao turtas žodis Korėjos reikalui — reikalavimas tą ginčą spręsti ir kom. Kinijai dalyvaujant — rodo, kad kaž kas sutarta ir kaip sutarta ir Kinijai kalbėti. O pagal pranešimus iš Formozos Indokinijos pasieny jau esą kaurpiamos Mao pajėgos.

Prancūzų Indokinijos — Vietnam padėtis šiandien yra labai palanki komunistų pasaulio puolimui. Ją užkariauti jau beveik nē nereikėtų. Reikėtų tik pribaigti.

Vietnam viešpats Bao Dai

Vakariečių pripažįstamas ir Prancūzijos ginklu remiamas dabartinis Vietnam „valdovas“ yra Bao Dai. Tai imperatoriaus Khay Dinh sūnus, gimęs 1913 m., 1925 m. paveldėjęs sostą kaip tryliktaisios tos dinastijos imperatorius. Auklėtas Prancūzijoje, sulaukęs 19 m. pradėjo valdyti kaip elegantiškas išsivėpines prancūzas, salioninis kavalerius, šokėjas, teniso mėgėjas ir prancūzų kultūros gar-

bintojas. Jis buvo nuolankus Prancūzų valios vykdytojas, bet japonų laimėjimų metu jis nusprendė „gelbėti, kas dar yra išgelbima“ ir priėmė Tenno valdovo titulą. Kai japonai prakiso ne laimėtojų mąloheje, bet turėjo savo kraštą apiešti, nes negalėjo atsispirti prieš Japonus kariavusių komunistinių partizanų vadui Ho Chi Minh. Jis atsiskak sosto ir išvažiavo į Prancūziją, kur smagiai gyveno Rivieroje, švaisydamas iš tėvų paveldėtus turtus.

1949 m. pavasarį Prancūzai nutraukė jo lėbavimus Cannes ir nugabeno į Indokiniją, padarydami Vietnam respublikos galva. Jį čia remia apie 130.000 Prancūzų kariuomenės, tačiau 70% krašto tebeba komunistų partizanų rankose, o Bao Dai viešpatuoja tik miestuose, kur yra įgulos. JAV į šią Prancūzijos politiką visų laikų žiūrėjo kreivai ir manė, kad ir Indokinijai reikėtų duoti nepriklausomybę, kolonialinį laikotarpį užbaigt. Tačiau derantis dėl Atlanto santarvės bei Europos apginklavimo jie buvo priversti pažadėti šitai Prancūzų politikai paramą — 15 mil. dolerių ginklais ir 25 mil. dol. ūkinės paramos. Tai buvo JAV užmokestis Prancūzijai už divizijas Europai ginti ir už Schumano planą. Amerika tuo būdu Prancūzijos politiką parėmė, o prancūzai dabar šaukia, kad jie tam karui turi išleisti dešimteriopai ir kad amerikiečiai dar pamčioja juos, reikalaudami duoti daugiau savarankumo Bao Dai.

Šitokia yra padėtis Indokinijoje, o perspektyvoje giedros dar nematyti. Bao Dai ir tas pradeda šiautis prieš Prancūzus, būkštaujama net, kad jis gali susitarti su Ho Chi Minh. Vyriausiasis Prancūzų kariuomenės vadas Indokinijoje jau skundžiasi, kad Bao Dai esąs sunkiai sukalbamas, o Aukštasis komisaras Pignon skundžiasi, kad noris jį — Metropolitijos atstovą išnešdinti iš savo rūmų Saigone.

Taigi Indokinijoje vietinė stambiausia pajėga yra Ho Chi Minh, kuris visada bus Maskvos dispozicijoje, Bao Dai tebeba žaizliukas, neturįs pakankamos atramos krašte, o Prancūzų viltis amerikiečiai gana kreivai žiūri į jų politiką ir paramos duoda tik kitais išskatavimais. Kodėl gi Ho Chi Minh „vadovaujama liaudis“ gavusi keletą dešimtų tūkstančių talkininkų iš Kinijos, negali pabandyti sukilti ir išsivaduoti. Juo labiau, kad ir pagrindo tam būtų. Atrodo, kad už kolonialinės epochos naudą Europai dabar gali ir čia tękti atsiskaityti. Pakol kas tai dar mislė. Bet kaip ilgai? Grybas.

IZRAELIS

Kai 1948 m. gegužės 15 d. buvo paskelbtas Izraelio valstybės įkūrimas, pasaulio žydija įėjo į didelę krizę. Ji atsidūrė prieš didelę problemą, kas gi toliau bus iš žydų. Ar jie dar galės likti religijos apjungiamu bendruomenės ar vėl toliau patautai, kaip visos kitos pasaulio tautos. Izraelis yra vaisius vadosionistinio judėjimo, vaisius subrandintas maždaug vos per 30 metų. Bet prie šito buvo prieita ne tuo keliu, į kurį savo akis žydija buvo nukreipusi jau 2000 metų. Per tuos 2000 metų: vargo metų pasaulio žydijų palaikė jų tikėjimas — Toros (5 Mozės knygų) dvasia ir Talmudo išdirbtos gyvenimo formos. Be šito žydai nieku būdu būtų viso to nepakėlę, ką jiems teko pakelti. 2000 metų žydai ilgėjos savo karalystės, bet ne tokios, kokia yra dabartinis Izraelis ir ne šitai kuriamos. Pagal žydiškąją pasaulėžiūrą bei Torą Izraelis turi atgimti, bet tik per Mesiją, kurio viltis gaivina žydus visus amžius. Šitas atgaivintas Izraelis turi būti teokratiškas. Bet dabartinis Izraelis yra kitoniškos kilmės. Tai vaisius žydų noro būti tautai kaip ir kitos tautos. Tai nutolimas nuo ortodoksio žydiškumo, nes žydai ortodoksui negali būti kitokio Izraelio, kaip Mesijo sukurisimas.

Izraelis jau yra gyvenimiškas

faktas. Dėl to tai dabar žydijai labai sunku apsispręsti tiek dėl jo vertinimo, tiek dėl jo vidaus santvarkos. Atsakyti nuo pagrindinio žydiškojo bruožo, kuris du tūkstančius metų juos išskyrė iš kitų tautų tarpo, nedrįsta ir nuo ortodoksio žydiškumo nutolusieji, nes tai būtų nukirtimas šakos ant kurios laisios visos pasaulio žydai; atimesti pagal naujus principus sukurto valstybė negali ir ortodoksini žydai, nes ir jiems vis dėlto tai malonus faktas. Reikia ką atsirasit koks didelis rabbi — mokytojas ir šitą susidūrimą išaiškinti, suderinti amžių ilgesius ir dabarties „gegužiuką“. Dėl to tai Izraelis iki šiol dar neturi konstitucijos. Paradoksalė naujosios valstybės padėtis čia yra bene svarbiausia kliūtis. Negalima pamegti visos žydiškosios pasaulėžiūros. Bet sunku yra pradėti įgyvendinti tokios visuomeninio gyvenimo formos, kurios šiandien jau tikrai nebetikyti net patiems ortodoksiškiesiems. Nerandant išeities, šis klausimas apeinamas ir gyvenima lyg jo nebūtų. Gal kas nors pasiūlys tinkamą kompromisą.

Berods tik viena šios srities problema jau buvo aiškiai pastatyta, tai aukščiausiojo teismo — sinedrijos klausimas. Bet čia iškilo vėl didelio ir sunkio žydai laukė 2000 metų.

Nei vieno išteisinto

Bolševikinio teismo sprendimų teisingumą gerai pavaizduoja iš Saksonijos Waldheim pabėgusi Gertrud Milke, buvusi tenyškio teismo raštininkė. Jos darbo teisme metu nebuvęs išteisintas nei vienas kaltinamasis, nes teisėjai nedrįstą daryti kitokių sprendimų, kolius pristatą rusų saugumo agentai. Teisėjų tarpe tik vienas esąs teisnininkas, tai moteris berlynietė Dr. Hildegard Heinze, nepaprastai žiauri ir brutali. Mirties sprendimai ir sprendimai po 20 metų kalėjimo esąs nuolatinis reiškinys. Bylos netrukus ilgiau 45 minučių, daugumas daug trumpiau, nes sprendimai jau iš

anksto žinomi. Waldheim darbo stovykloje esą 3500 kalinių, nors sovietai skelbia, kad stovyklų visai nebesą, kuriuos saugą 800 policininkų. Iš tų kalinių ponios Mielke nuomone bent 500 esą visai nekalti. Per 3 mėn. buvę išspęsta 220 bylų ir 7 nuteisti mirti, jų tarpe viena moteris, 8 buvę nuteisti kalėti iki gyvos galvos. Vienas jaunuolis buvęs nuteistas 12 metų kalėti už tai, kad nuplėšęs komunistinį plakatą. Tulas Erich Scholz buvęs nuteistas 20 metų kalėti už tai, kad paleistas iš Buchenwald koncentracijos stovyklos kurį laiką buvęs vertėju vokiečių belaisvių stovykloje Prancūzijoje.

Taigi kompromiso formulė sunkiai surandama. Ją beabejo turi surasti rabinai, ortodoksio žydiškumo saugotojai. Kokai bus formulė sunku spėti, bet žydiškosios religijos suliejimas su valstybe taip, kaip iki šiol tai buvo suprantama mesijonizmo teorijos, visdėlio neįmanomas. Ta religija jau per daug nori persisunkti per visą gyvenimą, valstybė turėtų būti per daug jau teokratinė ir per daug nepailečiamų formų, kad galėtų tikti mūsų laikams. Čia, atrodo, reikėtų tokios formulės, kuri naujojo gyvenimo reiškinus sugėbėtų įterpti į senąją schemą — nepažeistų nei gyvenimo, nei doktrinos. Tada pat atpauly dilema — tauta ar religija, o būtų sveikintina išeitis: ir tauta ir religija kartu. H. K.

KAZYS VERZIKAS

Lietuviai į frontą, bet į kurį?

Cicero, Illinois, USA. — Vienas dalykas galutinai paaiškėjo. Lietuva nebus išlaisvinta, lietuvių tauta nebus išgelbėta nuo išnaikinimo taikos priemonėmis. Sovietai taikos priemonių nesupranta ir nepripažįsta. Bet, va, karas jau prasidėjo. Žinoma, tas karas gali dar ir nepasidaryti pasauliniu karu. Gali būti dar padaryti kokie nors mainai ir padėtis gali vėl apsimraminti iki naujos kibirkštės. Bet gali būti ir kitaip.

Karas, nors jis ir baisis, yra vienintelė lietuvių tautos laisvės viltis. Bet tik viltis, o ne garantija. Jis bus tikra laisvės garantija tik tada, kai visi lietuviai aktyviai tose kovose dalyvaus. Bet kaip dalyvaus? Į kokį frontą eiti? Į Korėją, Formozą, Tibetą, Iraką ar dar kitur? Kai karo frontas artės prie Lietuvos laukų tokio klausimo, žinoma, nebebus. Bet dabar kur ir kaip?

O vis dėlto, atrodo, kad ir dabar jau yra toks frontas kur visi lietuviai gali stoti. Gali į tą frontą nedelsdami stoti ir tie, kurie dėl amžiaus ar sveikatos į mūšų lauką, kad ir labai norėdami, patekti negalėtų. Kas gyvena Amerikoje dažnai turi progos stebėti, va, šitokius keistus dalykus. Štai, žiūrėk koks nors pavienis žmogus labai energingas ir su didžiausiu užsispyrimu įsimašo į tokius klausimus, kurie jam jokios asmeniškos naudos nežada, kurie neturi nieko bendro nei su jo darbu, nei su jo profesija, nei su jo kitokiomis gyvenimo aplinkybėmis. Atrodo, keistuliškas tas amerikietis ir tiek. Kaip gi ištikrųjų ten esti?

Žinoma, gali būti visokių atsitikimų. Yra nemažai ir keistulių ir kitokių asmenybių. Bet faktas, kad Amerikoje smarkiai plinta žmonės, kurie save vadina Kristoforais. Kogi jie nori, kokios yra tų Kristofori idėjos? Jų idėjos labai paprastos bet drauge galingos. Jeigu kiekvienas žmogus savo iniciatyva, savo priemonėmis, ir savo atsakomybe sieks kurti nors užsiurbėto gero ir gražaus tikslo, tai pasaulis neujučiomis ir stebuklingai pasikeis į gerą pusę. Tik niekada nesakyk, kad ne mano reikalas, aš nieko nepadarysiu, aš bejęs ir tt. Visada imkis iniciatyvos ir veik nedelsdamas.

Nujaučiu, kad gal ne vienas pasakys, kad tai sena ir dažnai girdėta pasaka. Sena tai sena, bet naujai ją gyvenimui vyk-

dant neįtikėtini dalykai pasidaro. Visi dar gerai atsimename, kaip bolševikų kalinama ir kaminkama Kosenkina išsoko iš Sovietų konsulato longo ir išsišėlėjo. Tik ne daug kas atkreipė pakankamai dėmesio į faktą, kad Kosenkinos žygį galutinai nulėmė vienos niekam plačiai nežinomos kaimo moters iniciatyva. Ta moteris niekada Kosenkinos nebuvo mačiusi ir apie visą įvykį išgirdo tik per radio.

Tad, nepaisant kokia linkme pasisuks dabar prasidėjęs karas, lietuviai privalo pirmuočiausia stoti į Lietuvos laisvinimo Kristoforų frontą. Aš nenoriu tuo pasakyti, kad Lietuvos reikalas būtų nežinomas ar neaiškus didiesiems politikams ir atsakomiesiems valstybės vyrams. Jie žino, jie informuoti ir nuo-

Cicero, Illinois, USA. — Sovietų Sąjunga ir Amerika su savo sąjungininkais sparčiai ruošiasi dideliui karui. Tiek viena, tiek kita pusė norėtų turėti galimai daugiau sąjungininkų ir pritarėjų būsimame kare. Tada lengvina karą, o kaskada nulemia ir pergalę. Bet tokiais atvejais neišvengiamas vienas gan nemalonus dalykas. Reikia viešai pasakyti kodėl tu nori kariuoti, ko tu per tą karą nori atsiekti. Ir to dar permažai. Reikia sąjungininkams pasakyti, kad ir jiems bus kokia nors nauda iš to karo. Juk taip sau tik dėl keleto gražių žodžių niekas nenori savo galvelę pakuldyti.

Sovietai dėl savo karo tikslų skelbimo didelių sunkumų neturi. Jie sakosi einą išlaisvinti visus tautas iš kapitalistų vergijos ir krukais baigtas... Kurį jie pirmą pačiumpa, kurią lengviau, patogiau ir pelningiau tą ir laisvina. Vakarų sąjungininkams padėtis keblesnė. Juos varžo du dalykai. Pirmuočiausia yra didelis noras laikytis su Sovietais padarytų sutarčių, apie kurias viešai ir kalbėti nesinori. Antras dalykas tai baimė supykinti Sovietus. Pradėsi viešai kalbėti apie karo tikslus, Stalinas gali labai užsigauti, dar kartą pavadinti agresoriais ir pradėti karą.

Be šių abu šitų varžtai vakariečių pusėje sukėlė jau ir dabar daug neaiškumų ir blogos nuotaikos. Jeigu norima su Sovietais kariuoti dėl to, kad anie pasitenkintų tuo ką jau gavę ir kas jiems buvo pažadėta tai tamsus dalykas. Ir daly-

lat informuojami. Bet gi demokratinėse valstybėse tie lemiamieji politikai yra balsuojantys renkami. Vadinasi šiaip ar taip lemia balsuotojas ir rinkėjas. O tie balsuotojai labai dažnai yra mažai informuoti, visai neinformuoti, ir labai dažnai sovietiška kryptimi informuoti.

Tai va, į šitą frontą tremtiniai pirmuočiausia ir turėtų pasukti. O progų šioje srityje turime tik stamčias. Juk dauguma iš mūsų kasdien esame politikuojančios darbininkijos tarpe. Suprantamas dalykas, kad šis uždavinys nelengvas. Bet gi jei dabar nestosime į šį frontą gali būti greit per vėlu ir gali kitos progos greit nebūti. Ir šito darbo iš mūsų reikalauja ne tik žstanti Lietuva, bet ir kiekvienas tas kraštas, kurs mums suteikė laikiną ar nuolatinį prieglobstį.

Dėl kurio tikslo ruošiasi kariuoti

Kas labai nepatrauklus. Netgi bauginantis. Sakoma, kad tokie pažadai, tokios dovanos iš svetimoms kišenėms Sovietams buvo duotos, kad tada nebuvo kitos išeities, padėtis buvusi labai bloga. Bet kas gi gali garantuoti, kad ir per būsimą karą bloga padėtis nesusidarys ir nebus pagundos vėl kokią dovanėlę Sovietams kad ir visiškai slapta pakišti. Tai gi, praėjus didžiosios nuodėmės smarkiui užgule dabartį ir leidžia blogą šviesą į ateitį. Tai ar nuostabu, kad atsiranda vis daugiau balsų, kad visų pirma reikia nuplauti praėjusios nuodėmės ir viešai jas atgailėti. Konkrečiai pasakius — suplėšyti visas tas slapta sutartis su Sovietais, kurios laisvų tautų dešimtis milijonų atidavė į Sovietų vergiją. Atkasti Atlanto Chariterį ir nedviprasmiškai visam pasauliui paskelbti, kad to Char-

Rublio blokas

Ūkinio gyvenimo dėsnių privalomi ir bolševikams. Pasirodo, kad "neklaidingasis" marksizmas — leninizmas — stalinizmas čia turi nusilenkti ekonomistų nurodymams. Dar ne taip senai stambiausias Maskvos autoritetas ekonomistas Varga (vengras) buvo iš Kremliaus pašalintas ir išvytas į Burdapeštį už tai, kad pasisakė prieš Stalino pažiūrą, jog kapitalistinis pasaulis eina į bankrotą ir siūlė kairiųjų kapitalistų tikrą priemonių sovietiniam ūkiui. Po kurio laiko jis vėl buvo atšauktas ir jam, kartu su buvusiu vokiečių užsienio prekybos šefu Claudius, buvo pavesta išdirbti rytų Europos bolševikų satelitų pasaulio ūkinį planą.

Šitas planas jau paruoštas. Jo pagrindas yra 5 punktai: 1. Viso rytų bloko ūkinės sutartys turi būti remiamos rubliu (rublio blokas); 2. rublio kursas turi būti pakeltas, satelitų valiutos stabilizuotos ir paremtos rubliu; 3. tiesioginės valstybių ūkinės sutartys draudžiamos; 4. visas rytų blokas sudaro muitų uniją; 5. visa bloko prekyba turi

Kanada stato sąlygas

Rugpjūčio 22 d. Londone prasidėjusiame pasitarimuose dėl Europos apginklavimo, Kanados atstovai pavesta pastatyti dvi pagrindines sąlygas: 1. turį būti pašalinti dolerių keitimo apskundimai ir 2. turį būti jai padėta nuo britiško tipo ginklų pereiti prie amerikoniškųjų.

Kanada tas sąlygas laiko savo įsipareigojimų kaina. Ji, sakoma, prisiimanti našų Europos naudai, bet taip pat ir kiti kraštai, jų tarpe ir JAV, turį taip pat prisiimti įsipareigojimų Kanados naudai.

Darbiečiai už taikos priemones
D. Britanijos darbiečių partijos rinkimų reikalams paskelbtoje programinėje brošiūroje pasaulio uždavinių centrą statomas ne apsiginklavimas, bet ūkinis visų kraštų sutvirtinimas, kaip pasaulio spauda pastebi, komunizmo siūloma sulaukyti sviestu, bet ne ginklais. Į šį ūkinio sustiprinimo planą be JAV turį įsijungti ir kitos valstybės. Pakeltas gyvenimo lygis, visuomenės gerbūvis esąs geriausias ginklas prieš komunizmą. Dėlto savo tarptautinę politiką darbiečiai rėmsią pasaulio ūkinio atstatymo planu, turinčiu pradėti veikti po to, kai pasibaigs Marshallo plano laikas — 1952 metais.

— LAKE SUCCESS. — Pietų Korėjos ambasadorius JAV JTO namams išsiuntinėjo raštą, kuriame sako, kad raudonieji P. Korėjoje jau nužudė 700.000 krikščionių: 300.000 katalikų ir 400.000 protestantų.

terio vykdymas yra aukščiausias būsimos karo tikslas. Tada bus aišku, tada išnyks baimė dėl galimų naujų Teheranų, Jaltų, Potsdamų ir tt.

Žinau, ne vienas pasakys, taip kalbėti gali tik neatsakomiesiems žurnalistas. Juk tai būtų baisus žygis, karo provokavimas. Taip. Bet skelbti Charteirius ir duoti milijonus pažadų tada, kai karo laimė pašlyja, — per vėlu. Tada niekas netiki, nes žino, kodėl taip daroma. Dar blogiau. Žino, kad karui laimingai pasibaigus daug kas pamirštama ar net gi stačiai pasakoma, kad tokie "nerealiūs" pažadai buvo duoti tik nelaimėi prispaudus, kad jų vykdymas dėl daugelio "rimtų" aplinkybių arba neįmanomas arba turi būti atidėtas patogiam laikui. Tągi dabar. Vėliau gali būti per vėlu.

Nauja enciklika

Vatikano Miestas, Rugp. 21 d. (AP). — "Humani Generis (Žmonių giminės) vardo enciklika, apimančioje 5000 žodžių, Pijus XII-sis pasmerkia keletą klaidingų nuomonių, griauančių katalikų mokslo pagrindus. Negalima daryti jokių pakeltimų katalikų tikėjimo pagrindams, nenusikalstant tiesai, nors ir būtų siekiama visų krikščionių vienybės. "Žmogiškasis protas", pastebi Popiežius, "kartais patiria tam tikrų sunkumų, kada tenka suformuluoti katalikų tikėjimo tikėtinumo spren-

dimai", turint dėmesį įvairių mokslo teorijų tvirtinimus. Kaip pavyzdį nurodo evoliucijos teoriją, kurią daugelis panaudojo sugriauti tikėjimui į žmogaus dieviškąją kilmę. Tokioms klaidingoms teorijoms melai pritaria komunistai, nes, kur nebėra Dievo idėjos, ten lengviau platinėti ir ginti dialektinį materializmą.

— LAKE SUCCESS. — JTO sekretoriatas rugpjūčio 18 d. pradėjo gabenti į savo nuolatinę būstinę — 39 aukštų dangoraižį.

Ir skambėjo lietuviška daina Kanadoje

(TORONTO "AUŠROS" CHORĄ PRISIMINUS)

Ir tada, kai didžiulis Torontas, toli gražu, dar negalėjo pasidžiaugti tokiais dideliais skaičiais lietuvių, kiek jų šandieną yra, vis dėlto lietuvių dirbo ir rūpinosi lietuviška kultūrine veikla. Jie turėjo savas organizacijas, sarvus chorus, kurie ir gaivino lietuviškumą, ugdė melę sarvai kalbai, puoselėjo lietuvišką dainą. Daina — juos suraminavo liūdnėsne varlandose ir linksminavo giedrėsnės nuotaikos metu.

Žinodamas, kad ilgesnį laiką Toronte veikęs "Aušros" choras buvo vienas iš pozityviausių amato kultūrinių veiksmų, kreipiausi į choro vedėją p. Praną Motiejūną ir paprašiau kiek smulkiau informuoti apie "Aušros" choro kūrimąsi, jo veiklą, repertuarą ir kt. P. Matiejūnas sutiko patenkinti mano smalsumą, todėl apie tai ir noriu parašyti.

Žodelis — kiti apie choro vedėją

Pranas Matiejūnas, kaip ir daugelis Lietuvos išeivių, Kanadą pasiekė 1927 m. Vienerius metus jam teko gyventi kitur, o nuo 1928 m. — nuolatinei gyvenimui Toronto. Dėl žinių apie save p. Matiejūnas buvo itin šykštus. Aplinkiniai vingiais tepavyko sužinoti, kad jis Lietuvoje penketą metų mokėsi vargonininkauti, o atvykęs į Kanadą — vietoj moderniškesnių "šiuščių" ar "siūto" — pirmuočia nusipirko vargonėlius...

Tuometiniai Toronto lietuviai veikėjai, be abejonės, tai greitai "suuodė" ir pradėjo kalbinti organizuoti chorą. Žinoma, pas p. P. Matiejūną netruko tada, kaip ir dabar netrūksta, entuziazmo, energijos ir pasišventimo lietuviškam patriotiniam darbui. Jis sutiko.

1929 m. pradžioje iš veikusios Toronte Jaunimo Kuopos buvo suorganizuotas mišrus lietuvių choras, kuris pradžioje veikė parapijinio choro vardu, o vėliau — buvo pavadintas "Šv. Šv. turio" choru. Taip tuo metu suaidėjo P. Motiejūno nuosavi vargonėliai St. Francis bažnyčioje, lietuvių vargonininko valdomi ir pasklido iš lietuviškų krikščionių giesmių posmai. Tada tebuvo giedama bažnyčioje tik

Pranas Matiejūnas

lotyniškos Mišios, o Kalėdų švenčių metu — ir lietuviškos giesmės. Greitai po to — buvo persikelta į savą bažnytelę. Nei devynetą metų P. Matiejūnas vargonininkavo bažnyčioje ir vedė "Šv. Šv. turio" chorą. Choras pasaulietiškam repertuarui turėjo visą eilę populiarių lietuviškų dainų, kaip: "Kur bėga Šešupė", "Ei, pasauli", "Užtrauk sim naują giesmę", "Loja šunys ant kiemo", "Mes padarėsim dainų dainelę", "Balkok broleli bėg žirgelį", "Lietuviai esame mes gimę" ir kt.

1938 m., dėl įvairiausių priežasčių, choras iširo ir pora metų visai neveikė. Vėliau ir vėl buvo pradėtas organizuoti.

"Aušros" choro gimimas

1941 m. P. Matiejūnas, dainos entuziastų padedamas ir priitariamas, suaukė ir pasitarimą virš penkiasdešimt lietuviškos dainos mylėtojų ir įsteigė "Aušros" chorą. Po to choristų skaičius protarpiais keisdavosi, tačiau visą laiką turėjo per keturiasdešimt balsų. Choro akomponiatoriumi visą laiką buvo pasišventęs muzikui p. L. Pocius.

Nors turint bent kiek baimės truputį suklysti, tačiau norisi išvardinti pavardėmis ir tuos žmones, kurie dalyvavo choro ir savo dainomis skiepijo lietuvių širdyse Tėvynės meilę ir garsino lietuvių vardą svetimtaučiu akyse.

Sopranai: Z. Užemeckienė, M. Daukienė, E. Ivaškaitė, p. Margelienė, S. Dervinienė, V. Kundrotienė, J. Lastauskaitė, I. Grubevičiūtė, S. Gudziuskaitė, V. Jarašiūnaitė, J. Grinskaitė, A. Žižiūtė, E. Beinorytė ir V. Beličkaitė. Altai: A. Miskevičiūtė, V. Samulevičienė, p. Butkienė, A. Vaitkevičiūtė, B. Andreliūtė, A. Batulevičiūtė, H. Batulevičiūtė, M. Matiejūnienė, P. Pocienė, M. Matiejūnaitė, J. Yoku-tinti ir ginti dialektinį materializmą.

— LAKE SUCCESS. — JTO sekretoriatas rugpjūčio 18 d. pradėjo gabenti į savo nuolatinę būstinę — 39 aukštų dangoraižį.

Narušis, p. Butkus, R. Bepirštis, B. Dervinis, B. Jokubynas, A. Čirūnas, V. Dagilis, J. Samulevičius ir A. Kuniutis.

Be to, solo dainomis dažnai pasirodydavo Z. Užemeckienė, kuriai akomponuodavo dukrė A. Užemeckaitė, o taipogi padainuodavo solo sopranas Vanda Jarašiūnaitė arba duete — Edna Ivaškaitė ir Antanina Miskevičiūtė. Pirmoji yra dainavusi ir solo dainų.

"Aušros" choro repertuaras ir išvykos

Toronto "Aušros" choro programos visuomet buvo pradedamos Lietuvos Himnu, o mėgiamiausios dainos — A. Vana-gaičio, J. Žilėvičiaus, Č. Sasnausko, J. Naujalo, Andriulio, J. Gudavičiaus, St. Šimkaus, L. Orditi (verstinė), Gounod (taip pat versta), A. S. Pocius "Tu ir aš", J. Neimano, J. P. Žemaitičio, Vl. Paulausko ir kitų muzikų komponuotos populiarios lietuviškos dainos.

Išvykose su gastrolėmis "Aušros" chorui teko būti Niagara Falls — JAV pusėje, lietuvių kolonijoje, New York'e pasaulinės parodos metu, kur buvo suruoštas tarptautinis dainų festivalis ir didelė lietuvių šventė, Montrealyje, kur buvo duotas koncertas "Nepriklausomos Lietuvos" naudai, Hamiltone — miestui sukakties 100 metų proga ir tt. Na, be to, Gen. Lietuvos Konsulas a.a. Grant-Suttie chorą buvo išskvietęs dainuoti į Toronto gimnaziją (Spadina ir Bloor gt. kampas) ir du vakarus teko koncertuoti Meno Galerijos patalpose, Toronte.

"Aušros" choras net keturias savaites turėjo savo pusvalandžius radiofone. Per radiją buvo išdainuotos 39 lietuviškos dainos ir keletas solo išpildymų. 1946 m. Detroito Lietuvių Organizacijų Centras "Aušros" chorą buvo išskvietęs į Detroitą, kur armenų salėje, 6705 Lafayette W., įvyko koncertas turėjęs itin gerą pasisekimą.

Lygiagrečiai su "Aušros" choru veikė ir tautinių šokių grupė, kuri turėjo savarakišką charakterį. Tautinių šokių šokėjai — taipogi įnešdavo į programą nuoširdžios lietuviškos dvasios. Šokiams vadovavo p. Pipiraitė, o vėliau — p. Jokubynaitė.

Kaip matome, nuoširdžiu visų lietuvių darbu ir pasišventimu buvo daug padaryta ir daug nuveikta lietuviškosios kultūros puoselėjimo bare. Pradėjus atsirasti Toronte naujų ateivių — lietuvių, p. P. Matiejūnas perdavė "Aušros" chorą atvykusiam muzikui a.a. A. Dvarionui.

Jeigu kas rašys ateityje Kanados lietuvių istoriją, be abejonės, "Aušros" choro, jo choristų ir chorvedžio darbai joje turėtų užimti ryškų vietą.

Pr. A.

Iškreipta krikščionybė

Toli gražu ne katalikiškų nuotaikų, bet pasikeitimo prieš kelias savaites redaktoriumi, gana tolerantiškas, plačiai skaitomas Kanados lenkų savaitraštis "Związkowiec" liepos 30 d. Nr. gana taikliai rašo šitokia antraštė apie protestantų neteisingus priekaištus katalikams.

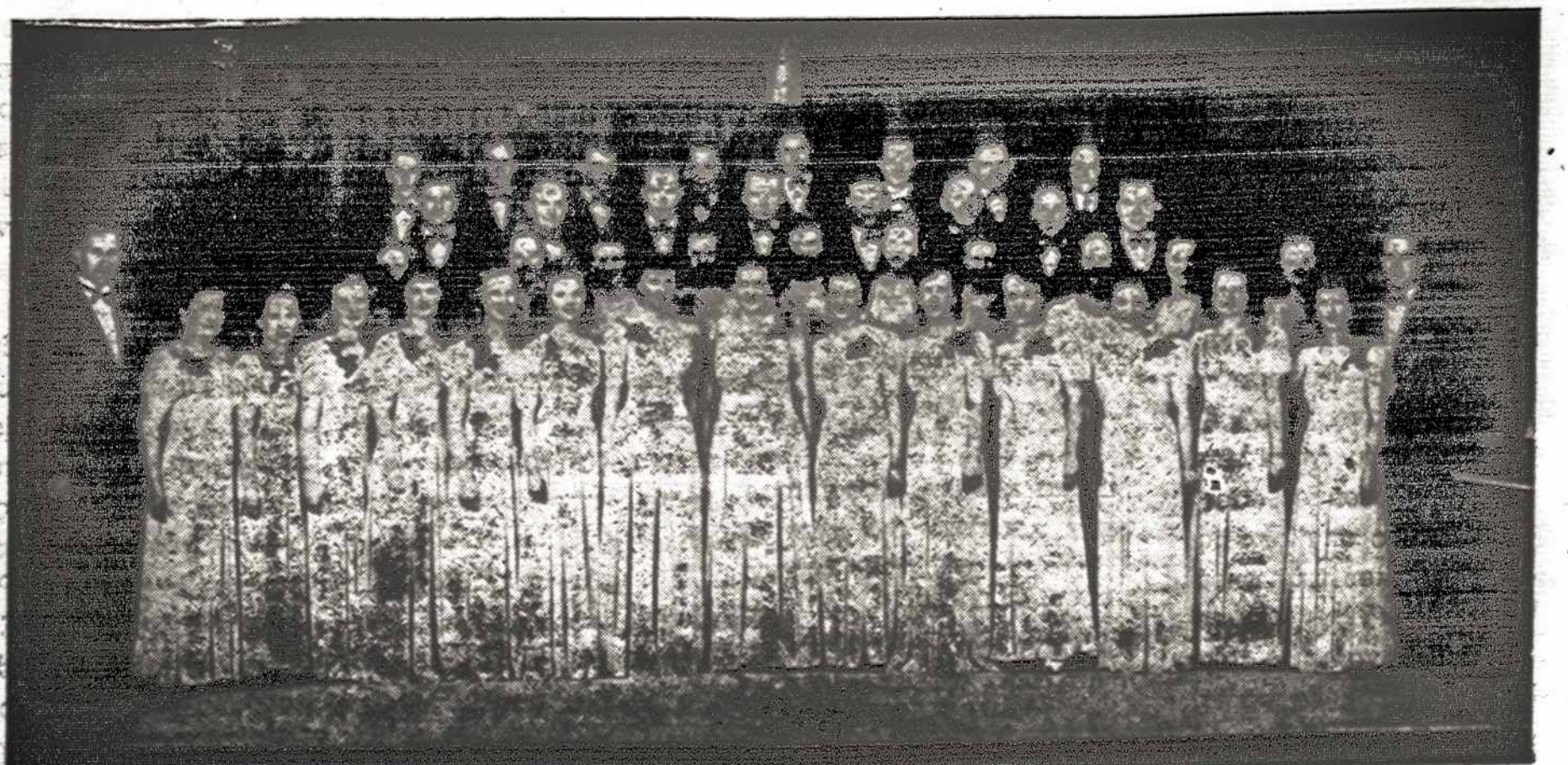
Pradžioje primenama, kad Pietų Afrikos protestantų bažnyčios nesenai užgyrė Malano rasistinę politiką, remdamiesi neva Senuoju Testamentu — girdi, spalvuotieji esą Chamociniai ir tebesišioja praeikimą. Malanas pats yra protestantų kunigas, o 7 jo ministrai priklauso protestantų įvairiom bažnyčiom. Prieš šią politiką pasisakė tik viena protestantų bažnyčia (Christian Council of South Africa) ir katalikai. Tenkšiose buri protestantų bažnyčiose baltieji niekad nesimašo su spalvuotaisiais. Jiems yra atskiras bažnyčios.

Toliau autorius primena, kad tik ką pasibaigęs tarptautinis pasaulio protestantų kongresas

Toronte tarp kitų priėmė rezoliuciją, protestuojančią, kad katalikiškuose kraštuose protestantai neturi tų laisvių, kokiomis naudojasi katalikai.

Čia autorius (redaktorius) prisimena nelabai senai Torontose matytą didžiulę vad. Oranžistų (Orange) manifestaciją, daromą kasmet protestantų galutinam laimėjimui ir katalikų bažnyčios užspaudimui Anglijoje priminti. Toje manifestacijoje dalyvavo daugybė ložių (Orange Lodges), kurios eisenose nešė savo insignijas ir transparentus su šūkiais, kurių tarpe buvo reikalaujamų panaikinti katalikų mokyklas.

Koks apakimas, tešia autorius, Pietų Afrikoje iškreipti Didžiojo Nazareto Mokytojo mokslą: koks apakimas protestuoti prieš protestantų nelygias teises katalikų kraštuose ir nematyti manifestacijų, reikalaujančių panaikinti katalikų mokyklas, neleisti katalikų vaikams mokytis katalikų mokyklėse, protestantų daugumos krašte.

Toronto "Aušros" choras

Winnipeg, Man.

Tautos šventė
vietoje rugsėjo 8 d. bus švenčiama sekmadienį, rugsėjo 10 d. Rytė 11 val. pamaldos St. Paul College koplyčioje, 4 val. p.p. paskaita ir meninė dalis lietuvių klubo salėje 240 Manitoba Ave. Minėjimą ruošia KL B-nės Winnipeg Apylink. Komitetas ir kviečia visus manito-blečius lietuvių klubo skaitilin-giaus dalyvauti. Salėje bus ren-kamos Tautos Fondui aukos.

Rinkliava BALFui

KLB Winnipeg Apylinkės K-tas nuoširdžiai dėkoja už rinkliavos BALFui metu suaukotas pinigines ir daiktines dovanas. Šių metų rinkliavos rezultatai kiek mažesni už perykščius. Tai Winnipeg nuolat mažėjančio lietuvių skaičiaus vaisius. Surinkta \$130 pinigais ir nemažas kiekis rūbais. Daug triušo įdėjo rinkėjai: Jančiūskas Vytautas, Rutkauskaitė Aldona (daugiausia surinkę — 64 dol.), Saimininkaitė Genė, Januškevičiūtė Elena, Bunkutė Bronė, Dambaras Jonas, Mikalauskaitė Aldona, Račinskaitė Valė ir Jurgis Januška, savo autovežimiu visus suaukotas rūbus pats po visų miestų surinkęs, pristatęs į surinkimo punktą ir už tai jo-kio atlyginimo nepaėmęs, bet savo visos dienos darbą ir susi-jusias išlaidas paaukojęs BALFui. Visiems Apylinkės K-tas ta-ria nuoširdų ačiū.

Parengimų komisija

KLB Winnipeg Apylinkės parengimų komisijai persitvarčius, išliejus daugiau naujų įėgų, ir veikloje pasireiškė pa-gyvėjimas. Trijų savaitių lai-kotarpie suruošta 2 gegužinės, apmesti apmatai rudens sezo-

nui. Vieton pasitraukusių, stojo jauni entuziastai: Vyt. Jančiūkas, Jurgis Vidžiūnas ir Elena Januškevičiūtė. Daug sekmes atjauninto kraujo parengimų komisijai.

CCF parengimas Rinkiminės Kampanijos naudai

Apie pabaigą spalio mėn. įvyks Winnipeg miesto valdybos rinkimai. CCF Manitobos Lietuvių Grupė savo kandida-tams paremi ruošia iškilmingą šokių bankietą su alumi, už-kamžiais ir linksma lietuviška muzika. Garbės svečiais yra už-prašyti ir pasižadėjo dalyvauti CCF kandidatas į miesto mair-orus aldermanas J. Blumberg, kuris jau virš 30 metų alderma-nauja be pertraukos ir kiti CCF kandidatai, aldermanai bei švie-timo komisijos nariai. Taip pat žadėjo dalyvauti CCF Manitoba Commonwealthe laikraščio re-daktorai, CCF Manitobos sek-cijos viršininkai ir keli parla-mento nariai.

Rengėjai maloniai kviečia vi-sus Winnipeg ir apylinkės lie-tuvius, kurie tik simpatizuoja CCF, kuo skaitlingiausiai atsi-lamkyti.

Parengimas įvyks vietos lie-tuvių klubo svetainėje, 240 Ma-nitoba Ave., Winnipeg, rugsėjo 2 d. Pradžią 8 val. vak., tęsis iki 12 val. nakties. Įžanga \$1.

Kazys Beniušis.

Ona Zenkevičiūtė, Lietuvoje

buv. Alytaus gimnazijos moky-toja, tremtyje Wuertburgo gim-nazijos mokytoja, vicedirektorė ir pagaliau direktorė, 1948 m. vasarą atvykusi į Kanadą pas brolių į Namaimo, BC, šių metų balandžio 24 d. po ilgos ligos toje nuošalioje vietovėje mirė.

AUSTRIJA

Lietuviai tremtiniai Austrijoje

1950 m. liepos 9 d. BALF pir-mininkas kan. prof. Končius, su J.E. vysk. V. Brizgriu ir BALF įga-liotiniu Austrijai kun. K. Raz-minu lankėsi pas Linz lietuvius tremtinius.

Linz lietuvių tremtiniai nuo liepos 1 d. perduoti Austrų ūkiui ir nusiskundė, kad maitinimas žymiai pablogėjęs. Tuo tarpu prie Salzburg, Glasenbacho esantieji lietuvių pareiškė, kad jiems kaip tik maistas dabar pagerėjęs.

Salzburg Glasenbach stovyk-loje tebėra neturinčių garanti-jų ir užkliuvusių lietuvių apie 50. Viso lietuvių tremtinių iš-skaidytų po US, Britų ir Pran-cūzų zonas Austrijoje yra apie 300.

1950 m. liepos 10 d. kan. Kon-čius apsilankė NCWC, kur kal-bėjosi įvairiais klausimais su Miss M. Mores. Pažadėjo jai įteikti visų 300 lietuvių pilną sąrašą su adresais. NCWC iš savo pusės pažadėjo lietuviams tremtiniais visokeriopą pa-galbą.

Kan. Končius įteikė eilės lie-tuvių studentų bebaigiančių mokslo Austrijoje sąrašą, kad jiems suteiktų šalpos ir visai pagalbą.

Dėl tremtinių perkėlimo į Vo-kietiją Miss Mores apgailesta-tavo, kad tuo reikaliu daryti žy-giai likę be pasėkų. Vokietijos valdžia nenorinti tremtinių dau-giau įsileisti, nes turinti apie 8 milijonus vokiečių DP. Pažadė-jo šį klausimą iškelti Vokietijoje karo ir civilinėse JAV įstaigose.

Linz lietuvių išskėlimo iš pa-sienio klausimu BALF pirminin-kas tarėsi IRO įstaigose ir pa-žadėjo surasti jiems patalpas perkelti.

Pas Lietuvos atstovą Paryžiuje

Prancūzijoje šiuo metu gražu ir ramu. Jei Prancūzijos vyriausybė taip dažnai negriuvinė-tų, kraštas galėtų greičiau atsi-statyti ir sukurti pastovesnį gy-venimą. Vasaros metu Pran-cūzijoje knibždėte knibžda lan-kytojų, ypač Paryžiuje. Visi jau-čiai, kad Prancūzijoje trūksta tvirtų kojų ir rankų. Ji turi ge-rų galvų, bet jos bejęgės. Kraš-tui reikia vieningesnės, tvirtes-nės valdžios.

Nežiūrint visų sunkumų, Pa-ryžiuje nuotaika ramesnė nei Belgijoje. Čia visko gali gauti. Tuo tarpu Belgijoje susijaudini-mas dėl galimo karo žymiai di-desnis: per tris dienas parduo-tuvėse neliko nei cukraus, nei kavos, nei druskos. Mat, buvo kilusi panika dėl įvykių Korėjo-j.

Atostogas jaučia ne tik turis-tai, bet ir Paryžiaus lietuvių. Ne vienas jų išvažiavę pailsėti. Atostogauja ir lietuvių susibū-rimai: nėra susirinkimų, nėra netgi pamažų iki pirmojo rug-sėjo sekmadienio. T. Pečkys SJ, bėgti laikosi savo poste ir patar-nauja tautiečiams esant reika-lui.

Būdamas Paryžiuje negali ne užtekti pas p. Bačkį. Tai vie-nintelis Lietuvos Pasirūpinimo Paryžiuje žmogus, išsilatęs di-plomatiniame poste ir iki šiol teigęs Lietuvos atstovo pareigas.

Iš lietuviškojo pasaulio

Iš viso šalpos organizacijų padėtis Austrijoje yra sunkė-snė negu Vokietijoje.

Pirmininkas iškovojo teisę BALF tarnautojams Austrijoje, kad susisiektum kelioms išlai-das apmokėtų IRO.

VOKIETIJA

Padaryta operacija

P. Radzevičius praneša bliū-liams ir pažįstamiems, kad lie-pos 20 d. jo žmonai Heilbron sa-natorijoje padaryta operacija (plastika). Dėl jos buvo ilgai svyruota, bet pasisekė gerai. Li-gonis jaučiasi silpnai, tačiau "tikimės, kad, Dievui padedant, pasitaisys", rašo vyras.

Savižudybė Bremen — Tirpiz pereinamojoje stovykloje

Lenkas, Marijan Kozlowski jau metai kaip keliauja į Kanadą. Bremen — Tirpiz pereinamojoje stovykloje buvo gruodžio mėnesį sulaukęs, kur iki šiol laukė galutinio sprendimo. Neseniai Kanados imigracijos įs-taiga atsakė jam ir jo šeimai iš-važiavimą. Neturėdamas vilties grįžti į Afriką, kur anksčiau bu-vo, ir negalėdamas išvažiuoti į Kanadą, parašęs laišką žmonai, dukrai, savo pleteliui ir IRO pareigūnui, — vieno bloko rūsyje pasikro. Šis, ir panašūs įvykiai pykina DP ir nustato juos kaip prieš IRO, taip ir prieš ki-tus imigracijos pareigūnus.

Per Bremeną į JAV išvyko lietuvių:

Į JAV iš Bremeno liepos 2 d. išplaukė 112 lietuvių, liepos 6 d. — 20, liepos 16 d. — 60. Į Australiją išvyko birželio 15 d. — 5, birželio 24 d. — 22, liepos 12 d. — 8, liepos 14 d. — 24, liepos 20 d. — 83.

Liepos 20 d. "General Laug-fit", be paskelbtųjų, išplaukė Liepos 24 d. laivu "General Blatchford" — 97;

Kiti pasiuntinybės nariai buvo priversti ieškoti sau duonas įvairiuose užsiėmimuose. Toks likimas ištiko latvių ir estų pa-siuntinybes, kurių žmonės turė-jo ieškoti užuovėjos prancūzų ar belgų ekonominiame gyveni-me. Antai, mūsų p. Liutkus nu-keliavo ūkin, taip pat p. J. Sa-vickis (rašytojas ir diplomatas); p. Turuskas gi ir p. Lamsko-ronskis dalyvauja pramonėje. Šie žmonės galėtų daug prisidėti prie Lietuvos laisvinimo, jei lietuviškos visuomenės parama būtų stipresnė.

Iš pokalbio su Dr. Bačkium pa-aiškėjo, kad Prancūzijoje yra apie 1500 lietuvių, kurie verčia-si gana sunkiai, ypač gyvenan-tieji Paryžiuje: uždariai nedi-čiai, o pragyvenimas brangus. Kiek geriau įsitaiso mūsiečiai provincijoje. Nemaža rūpesčių sudaro, lietuviškos vienuolės, kurių būsių apie 100 įvairiuose vienuolynuose. Jos gana sun-čiai prisitaiko prie vietinio gy-venimo, turi daug sunkumų su vienuolynų vadovybėmis. Yra ir psichiškai susirgusių. Joms gelbsti p. Bačkienė kaip savi-šalpos dr-jos pirmininkė. Beto, šiuo reikalu žada pasirūpinti ir kun. Vyt. Balčiūnas, kuris šiuo metu vieši Prancūzijoje ir rengia disertaciją apie Šv. Pranciškų Salezietį.

Iš pasikalbėjimo taipgi buvo matyti, kad Paryžius greičiau-siai taps Lietuvos laisvinimo centru. Čia žada įsikurti musu bėgti laikosi savo poste ir patar-nauja tautiečiams esant reika-lui.

(Bs daugiau)

Dr. Pr. Gaidamavičius.

Liepos 30 d. "General Muir"

— 105; Rugpjūčio 3 d. laivu "General McRae" — 50; Rugpjūčio 6 d. laivu "General Hersey" — 76. Rugpjūčio 10 d. laivu "General W. G. Haan" išvyko 108 lietuvių.

Į Australiją išvyko:

Liepos 8 d. laivu "SS Fairsea" — 22; Liepos 31 d. laivu "Amara Poora" — 10; Rugpjūčio 7 d. laivu "SS Nel-ly" — 42.

ITALIJA

Pasikeitimai

Buvęs BALF įgaliotinis Itali-jai ir Šalpos Komiteto pirminin-kas kun. Dr. V. Pavalkis iš Ro-mos išvyko į JAV, į San Fran-cisco. Šalpos Komiteto pimi-ninko pareigas laikinai perėmė p. St. Lozoraitis, ir, o BALF įga-liotiniu paskirtas marijonas tė-vas J. Vaišnoras.

ARGENTINA

Kreipimasis į Kanados lietuvius

Susidarius slygoms iš Vokie-tijos atvykauti į Argentiną. Po metų laiko pajutau, kad blogai su sveikata. Gydytojas patarė kuo greičiau pakeisti kraštą, nes mano sveikatai netinka šis klimatas.

Esu įsigijęs dažytojo specia-lybę ir kelionei pinigų turiu. Būčiau labai dėkingas, jei kas iš Kanados lietuvių man pa-gelbėtų, sudarytų sąlygas atva-žiuoti į Kanadą. Esu visiškai vienas, 40 mt. amžiaus, darbu-pajėgus.

Jei kas galėtų man pagelbė-ti, būčiau labai dėkingas:

Mano adresas: Vaclovas Svi-derskas, Mendoza 2280, Avilla-neda, Buenos Aires, Argentina.

Red. pastaba: Neapleiskim tautiečių, nepalikim jų ten, kur jų sveikata nepakelia. Dabar pagelbėti, atrodo, bus kiek lengviau. Žiūr. straipsnį apie naujas imigracijos taisykles "TŽ" Nr. 29 (30).

BRAZILIJA

Kultūros veiklos bare

Lietuvių Sąjunga Brazilijoje yra vienintelė iš seniausių lie-tuvių organizacijų ne tik Sao Paulo mieste, bet ir visoje Bra-zilijoje. Ji jau įžengė į trečiąjį savo gyvavimo dešimtmetį. Per tą laiką daug kas keitėsi: vie-nos organizacijos griuvo, o jų vietas naujos užėmė, tačiau Są-jungos nepalaužė jokie vėjai. Ji išsilaikė be svyravimų, nes jos pasirinkta linkmė — gera. Sąjunga rūpinasi lietuvių kulti-tūrine veikla, steigia lietuviškas pradžios mokyklos ir žiūri, kad mūsų priaugantis jaunimas ga-lėtų siekti šviesios ateities. Šis kelias sutapo su lietuviškosios visuomenės norais.

Viena iš tokių kultūros ir mokslo židinių yra buv. Dr. V. Kudirkos, dabar pakeisiantį į Car-los Gomes vardo pradžios mo-

St. Catharines

Didžiulė gegužinė

Rugsėjo 3 d., sekmadienį, 2 val. KLB-nės St. Catharines Apylinkės K-tas ruošia linksma ir paskutinę šiais metais geguž-nę su kuklia programa.

Veiks turtingas bufetas. Gros-puiki muzika.

Kiekvienas atvykęs galės maloniai praleisti laiką ir pa-kvėpuoti grynu oru.

Gegužinė įvyksta Rykter St. West. St. Catharines.

KLB St. Catharines Ap. K-tas.

IŠ ANAPUS

Bolševikinės Lietuvos himnas

Tautos himno dabarties Lie-tuvoje viešai jau nebegirdėti. Jis uždraustas. Yra įvestas naujas himnas — žodžiai A. Venclovo, o muzika B. Dvariono ir J. Šve-do. Šiame himne jau nėra nei tėvynės vardo, nei garbingos praeities, bet akcentuojama tar-rybinė Lietuva, "lygi tarp lygių respublikų", sukurta padedant "didžiai rusų tautai", vadovau-jant Stalinui ir tt. Žodžiu, vis-kas taip, kaip skamba propa-gandos kalbose ir brošiūrose.

Nenori eiti į kolchozų valdžią

Daugumos kolchozų vedėjais yra rusai. Bet ten dar reikia daug kitokio personalo. Kad ir anekdotas, bet netoli tiesos yra pasakojimas, kad nacionalizuo-tose kalvėse, kur dirba vienas kalvis yra dar du pareigūnai — direktorius ir buhalteris. Pasi-rodą, kad lietuvių nėra į to-kias vietas.

Kaip praneša "Tiesa" Šakių apskr. buvo reikalinga paruošti 185 kolchozų vadovus. Į specia-lius kursus Vilniuje buvę parei-kalauti 70 kandidatų, bet...

atvyko vos 6. Kai buvę bandy-ta paruošti vietoje, atsiradę vos 24 kandidatai. Į sąskaitininkų kursus vietoje 180 reikalingų įstojo 31. Panašiai trūkstą ir ki-tokių specialistų — brigadirų, veterinarių, agronomų, zootech-nikų ir tt.

kykla, kuri randasi Rua Litua-nia Nr. 67.

Savaime aišku, kad tiems kultūros židiniais išlaikyti rei-kalingos lėšos, kurių suradimu tenka rūpintis Sąjungai. Tam tikslui siekti imamas įvairia-sių priemonių, kurių tarpe pir-mą vietą užima parengimai.

Mokslo besiekiant

Neringa Bačelytė, inž. Z. Ba-čelio duktė, baigė "S. Georges Shool" anglų gimnaziją S. Pau-lyje, kurios pažymėjimas duoda teisę stoti į universitetą ap-lenkiant "scientifico" kursą, kurio baigimas privalomas tu-rintiems keturmetės brazilų gimnazijos baigimo pažymėji-mus.

— Robertas Grinbergas, ki-lęs iš Jurbarko, baigė S. Paulyje veikiančią amerikiečių 12-ko-netų mokyklą — "S. Paulo Gra-ded School" ir žada dar šiemet vykti į JAV studijuoti

Anykščiai

Karo metu abu šaunūs Anykš-čių tiltai, juosį Šventosios upę, liko susprogdinti. Miestelis la-bai išdegęs. Einant nuo A. Sme-tonos tilto likę tik Ručių namai. (Ručių sūnus Vytautas yra Ang-lijoje). Vienuolio - Zukausko vaistinė sudegus. Miesto cen-tras išdegęs iki Bažnyčios gat-vės.

Hoppenų ir dr. Laskausko namai sveiki (dr. Laskauskas dabar yra Amerikoje). Gražioi gotikos bažnyčia likusi sveika, tik langai išbūrėję.

Seserų Širdiečių vienuoly-nas ir klebonija dabar pavert-sios ligoninėmis. Kas ten kun-i-gauja nėra žinių. Buvęs Anykš-čių klebonas dr. J. Čepėnas ne-va esąs kur tai Žemaitijoje.

Debeikių klebonas Mikelin-skas, Skiemonių klebonas Meš-kauskas ir Sudeikių klebonas sėdi Vilniaus kalėjime. Andri-oniško klebonas M. Šermukšnis išvežtas į Sibirą.

Pamevžio vyskupas K. Palta-rokas dar yra gyvas. Jis esąs Vilniaus Arkivyskupijos Kura-toriumi.

"Drg."

Kiprui Petrauskui, kuris anks-čiau buvo apdovanotas Raučos-nosios Veliavos ordinu, birže-lio 23 d. aukšč. tarybos prezi-diumo įsaku suteiktas "Tarybų Sąjungos Liaudies Artisto" var-das.

A. Makacinas, žinomas muzi-kas, mokytojaus Panevėžio mokytojų seminarijoje.

PAIEŠKOJIMAI

Juliaus Račkausko, Veroni-kos Račkauskienės ir sūnais Alberto Račkausko, gyvenusių Kaune—Šančiai, Kranto VI g-vė Nr. 9, ieško Vincas Rymas ir Kazė Šmulkštytė — Rymas.

Adresas: 1521 Weldon Street, Rockford, Ill. USA.

Posingis Jonas, dabar žino-mas kaip John Brown, gyvenęs Ontario srityje, gimęs Lietuvoje Grumbeln (?) ieškomas Wal-ter Kurt Stimbar. Kreiptis į The Canadian Red Cross Society, National Office, 95 Wellesley St. E, Toronto, Ont. Canada.

Prašo pagalbos

Norėčiau dirbti mieste, fabri-ke. Jei kas galėtų man pagelbėti surasti darbo, būčiau labai dė-kingas.

Mano adresas: Antanas Kru-nis, c.o. Mr. Melvin Hill, RR Nr. 1, Kimbun, Ont.

VANDA RAMŪNIENĖ

VYŠNIOMS ŽYDINT

— Ir ko čia įsivaizduoj! Duonos nepakepi, pro ližės kraštus krenta! Ale vistiek man patinki. Nereikės vargti tau. Būk mano pačiutė, ant rankų nešiosiu. Kas tame mieste ar ten vyrai: va-landėlę dalgiu pasiūvaistę ir ieško ramkomo tvarsčių. Ar aš tau negeras? Ir edalo kiaušienės padarau, gal manai, kad mano darbas? A, Lice, kad tu žinotum... nereikėtų kilogramais mitalo ieškotis, pas mane visko rastum. Šimet alga ne markėmis, sotūs būtumėm...

Botagu kapodamas varnalės lapus, nuoširdžiai kalbėjo Ba-venčių bernas, ūkio darbo talkininkai Litičiai.

— Du kilogramai vilnų, paršas metinis nupenėtas, po cen-nerį visų grūdų ir ūka vedanti. Nepatiks sodžiui su ožkom ir la-šiniais, mieste išskėtom ramkom sutiks. Valgysi, taukai per-rankas varvės!... Mano pačiutė bus riebi, riebi. Sakys žmonės "vot Jons tai užlaiko savo pačią!"

Baigęs kalbėti pakėlė akis.

— A, kad jį kur paraliai parautį!... Vienas pois sau kaibu, nelyginant pusprotis. O ji nukiutino. Išpuikus miesčioniška: kad prie darbo, tai Joneli, Joneli. Kad ir šiandien: pajuto, kad ryt į laukus važiuosim atsirado ir gėlės, nelyginant pavasario kraštas atrežtas ir pastatytas klėtin, visokių spalvų, ir lovoje žiedų!... Pasinėriau žieduosa...

— Chi, chi... ne Lice, — pirštą įsikandus, o kita ranka už-dengus akis artinosi pusmergė. — Negaliu pasakyti, chi, chi, kaip čia pasakius, nu, jau būsiu aš pati tas kvietkas pamerkęsi.

— Varlamušė... ir lovą man, kad tave kurl! Marš prie žąsų! Ir ji kvietkas pamerkė!... Gėdymais... plenu dar atsiduodi, o jau bernų slensčios zulin! Kvietkas pamerkę!...

Spiovė šulinio svirtin, patenkintas prasiurkė, kad pataikė. Patrynė saulės įdegtas rankas ir, lyg dveigys arkiys, peršoko

Šuolis per Atlantą

Nuo Belgijos iki Kanados

Braškant karalius sostui

Po kelerių metų darbo Belgi-joje tenka persikelti Kanadon. Vos sušilai žmogus kojas, apsi-pratati, žiūrėk, atsiranda nauji keliai. Taip ir kraustaisi žmogus iš vieno miesto kitan, nuolat pa-tirdamas, kad "čia neturime pa-stovaus miesto".

Paliekant Europą, Belgijoje vyko dramatiškos kovos dėl ka-raliaus sosto. Leopoldas III, par-lamento nutarimu, grįžo Briuse-lin ir užėmė sostą, kurio laukė tremtyje (Šveicarijoje) ištisus še-šerius metus. Grįžo lėktuvu anksti rytą taip kad sostinės publika to istorinio fakto beveik nė nematė. Buvo realių vilčių, kad karalius, turėdamas dau-gumą parlamente, galės laikyti-si sosto. Pirmos jo prakalbos per radiją visuomenei padarė gily įspūdį ir buvo manyta, kad jokių didesnių riaušių nebus. Deja, jau pirmomis dienomis prasidėjo demonstracijos ir sa-botažo aktai. Valonijoje vienu kitur išsproginti geležinkelio bėgiai, tiltai. Socialistų — ko-munistų sindikatas skelbia ge-neralinį streiką. Buvo tikėta, kad karalius priešrinkai pade-monstruos ir tuo viskas pasi-baigs. Vyriausybė neslėmė strei-kui (politiniams) sulaukyti jokių priemonių. Įvykiai ritoi betgi rimčiau. Socialistai — komunis-tai metė visas savo pajėgas, kad streikas pavyktų. Antai Lie-že, viso sąjūdžio centre, strei-kas prasidėjo nuo angliakasių ir apėmė visas kitas pramonės šakas. Miestas liko be dujų, be elektros, be tramvajų, be tak-sių, be sunkvežimių, be pašto. Negana to: visos parduotuvės turėjo užsidaryti, nes gatvėmis

ėmė siausti paauglių gaujos, kurios įsakinėjo uždaryti viti-nas ir duris; kas nepaklausė, daužė langus. Tos gaujos tapo tikra "liaudies policija", kurios niekas nedrįso neklusyti. Nei automobilių, norintieji važinė-ti mieste turėjo gauti streiko ko-miteto leidimus. Vakaraus bau-gu išeiti gatvėn, nes socialistų gvardijos nariai — Jeune garde socialistes — užkabinėjo pra-eivius. Antai viena šeima iš Bri-uselio, turėjusi išvykti į Kongo, sustojo Lieže pernaktoti. Gvar-diečiai ėmė ir padegė ją.

Diena iš dienos streikininkų įkarštis didėjo. Pagaliau sustojo visi traukiniai. Didesnius kelius ėmė blokuoti: statė barikadas iš akmenų, smėlio maišų ir pra-leisdavo tik pėsčius pra-eivius.

Tokia būklė susidarė beveik visoje Valonijoje, išskyrus Namu-ro ir Luksemburgo provincijas, kurios buvo ištikimos karaliui. Vyriausybė nutarė reaguoti: paskelbė apsausties stovį, už-draudė betkokių susigrupavi-mus ir tvarkai palaikyti iškviatė kariuomenę. Su tokiais potvar-kiais streikininkai betgi nesi-kaite, ypač priemiesčiuose kur vietinė valdžia yra socialistų rankose. Taip Grace—Berleur priemiesty ir įvyko susirėmimas kavinėje, kur krito trys streikinin-kai. Šis įvykis tiek įkaitino ir taip karštus valonus, kad šie ryžosi masėmis vykti Briuselin-vesti karalius. Spaudimas Briusely pasidarė tiek stiprus, kad karalius pagaliau nutarė pasitraukti nuo sosto.

Tokiomis tad dienomis teko palikti Belgiją. Visa laimė, kad mano bendradarbis kun. Pa-quot ėmėsi rizikos nuagabinti

MOTERŲ ŽODIS

Moteris turi savą pasaulį, savą pasaulėjautą, saistančią jos pergyvenimus, rūpesčius ir reikalus. Lietuvių Katalikų Moterų Draugijos Kanadoje rūpesčių "Tėviškės Žiburiuose" įvedamas moterų puslapis, kuris pasirodys kiekvieno mėnesio paskutiniame numeryje. Čia bus galima pasisakyti įvairiausiais moters pasaulio liečiančiais klausimais, pasidalinti mintimis ir rūpesčiais. Kad jis būtų įdomesnis, reikalinga plunksnos parama. Dėl to tai visos moterys, kurios tik turi linkimo savo mintis bei jausmus išlieti popieryje, kviečiamos bendradarbiauti "Moterų Žodyje". Visos bendromis jėgomis sukurkime savą moterišką židinėlį, duosiantį atsigalvavimo, paguodos ir džiaugsmo kartais ir labai liūdnuose kasdienybės rūpesčiuose.

Raštus siųsti šiuo adresu: P. Stočkutė, 311 Rusholme Rd., Toronto, Ont. Canada.

"Moterų Žodyje" redakcija.

SESEI LIETUVEI

Tremtis kasmet palieka savo grubios rankos antspaudą ant kiekvienos iš mūsų, — ar tai būtų baltagalyvė motinėle, ar dar visai jauna ir daug gyvenimui žadanti moteris. Neviena motina kasdien išsisoms valandoms atsisako savo vaikų, patikėdama juos svetimoms rankoms, o pati patampa tiesiogine vyro taktininkės kasdieninės duonos reikale. Buvusios studentės ir profesionalės fabriky monotoniškam užesie ieško sau pragyvenimo. Ir matome, kad gyvenimas šlapus vandenyno yra vienas begalinis skubėjimas. Šitas skubėjimas mus gaudina, nes jaučiame, kad neišvengiamai jis pagausina ir mus. Gyvenimo aplinka mus veikia neigiamai. Mes jaučiame savo nepritaikomumą šiam naujam kraštui. Mes keliamės rytais ir einame poilsio vakarais su amžinu namų pasilgimu. Šio troškulio nėra nė kiek nemalšina vis ilgėjanti tremtis. Jei retkarčiais ir prisiverčiame pamiršti valandėlei tą amžiną širdies skausmą, bet įsitikinome, kad jo neįmanoma nei laikas, nei nuotolis. Turbūt dauguma iš mūsų tiki, kad ir ši vieta yra, tarsi uostas, iš kurio mus viena dieną pašauks mūsų paliktieji namai.

Nežiūrint visų tų sunkių aplinkybių, mes esame tos laimingosios, galėdamos naudotis laisve ir gan normaliomis svietimo krašto sąlygomis. Gal pats Dievas mums skyrė kokius uždavinius, kad atsidūrėme čia. Ar

blėgesnė buvo ta lietuvių moteris, kuri šiandien kenčia ar gal miršta Rusijos tyruose, arba ta, kuri ranka rankon eina su vargstančiu broliu partizanu? Reikia manyti, kad jini yra vertesnė būti laisvės atpirkimo auka.

Tokio heroizmo čia iš mūsų niekas nereikalauja. Vienas ir svarbiausias dalykas — nepalūžti svetimųjų jūroje ir puoselėti tas dvasines ir tautines vertybes, kurias esame išsinešę iš savo pastogių. Menasi viena graži kažkur skaityta Tolstojaus mintis: "Mes visi esame kaip keleiviai laive, kuris pasiekė salą. Mes išlipame į krantą, vaikščiojame aplink ir renkame lukštus ir kada švilpukas sušvilps, visi lukštai bus išmetami ir mes skubėsime į laivą".

Tolstojus galvoj turėjo pomirtinę žmogaus kelionę, bet mes tų mintį galime pritaikinti ir sau. Ir mūsų laivas įplaukia tai į vieną, tai į kitą salą. Ir mes tvirtai tikime, kad vieną dieną jo švilpukas sušvilps — namo — ir šis žodis mus degintė degins. Jei tu turėsi sudėjusi gan gražų kapitalą per savo ilgą ir sunkaus darbo valandą, bet tavo vaikai bus neišmokę ar jau pamiršę lietuvišką žodį, ar tu drįsi pasirodyti partizanų ir aukos krašte? Jei tavo vaikai neminėš tėvų žemės su pagarba ir pasididžiavimu, ar tu pajėsi atplėsti juos nuo šalios ir svietimos žemės, tau, kuri jų širdims jau bus miela ir sava? Nežiūrint kaip

būtų sunkus čia gyvenimas ir materialiniu atžvilgiu, lietuviškos šeimos auklėjimą nevalia pavesti vien svetimoms rankoms ir gatvei. Tavo akimis žiūrėdamas, mažutis nuostolis tavo šeimai išaušs ir didžiulį nuostolį visai tautai. Todėl kiekvienai lietuvių motinai, esamai ir būsimai, šeimos auklėjimas turi rūpėti daug labiau, negu anais rusifikacijos laikais. Daug lengviau išmokyti meilės Dievui ir žemei, kai kūdikis toje pačioje žemėje auga ir ja alsuoja. Jis maitinamas jos vargais ir rūpesčiais, jis su ja suauga ir ją pamilsta be žodžių. Tuo tarpu neapsakomi pavojai tykoja čia naujas lietuviškas šeimas. Mūsų paliktą žemę čia gimusiems vaikams yra ir bus tik pasaka. Ir nelaimė tai šeimai, kurioje ji bus sekama retai, bei pasišvenimo arba visai pamirštama. Tegul būna šita "mažytės žemės pasaka" viena iš gražiausių tavo vaikams, kurios besiklausydami jie pamirš šio krašto "kau-

bojus ir kamikus" Savo širdy tu ją nešiojies be galo ilgą ir gražią. Tik atrask valandėlę laiko kasdien ir atverk ją savam kūdikiui.

Ir čia tu neliksi viena. Tau ateis į pagalbą bažnyčia, mokykla, spauda. Tik tavo pareiga nelikti nuosaly ir leisti savo vaikui naudotis jam priklausančia dalimi. Tavo auklėjamas darbas perpus palengvės tau net neįsivaizduojant, kad didelę dalį "mažytės žemės pasakos" tavo vaikai išmoks čia ir sugrįžę jau pasakos tau besitrušiant virtuvėje ar besisėdėdami prie pietų stalo.

Tad tavo sunkaus darbo ir rūpesčių centre gražiausiu idealu tebūna tavo šeimos laimė, kuri slypi jos katalikiškume ir lietuviškume. Tik gili tėvynės meilė, darbas ir auka padės išlaikyti šiuos lietuviškus idealus ir, laikui atėjus, grąžinti juos savo tautai kaip mažytę duoklę.

Tremtinė.

Lietuvaitės ir gėlės

sodo tvorą. Dairėsi lyg pirmą kartą čia atėjus. Stabtelėjo ties žydinčia vyšnia.

Ir šis stiprus, grubokas jaunuoelis, žiemą be pasigailėjimo kirviu vertęs vos apkabinamus medžių kamienus, dabar lenkėsi prie palaužtos vyšnios šakutės.

— Kas tavo kitas palaužė, jei ne ta ožka? Bene supranta, kad ir medelis nori gyventi, kad tik pasidaužius. Vėjas Licel... Tikra vėjas...

Jis stovėjo lyg stulpas įbedęs akis žydinčion vyšnion.

— Kaip prie altoriaus vestuvių drabužiuose, kaip dangumi plaukį debesėliai... Licel vestuvių drabužiuose, ai...

Jautė, kaip kažkas jo mintis nešė pirmyn. Kažkas lyg glausėsi apie jį, tarytum nematomom rankom pančiojo, įpindamos persaldytus žiedus mirštami dūsinančiu kvapu. Neskabė pirštais ramunės žiedo, neminėjo to žodžio, ką kuždėjo pavasaris. Tik girdėjo savo širdį jau kitiškai plakant.

"Lice, kad tu žinotum... Taip dabar kas pamatytų — sakyti, kaip šventas stacijas eini. Kaip prieš Dievomuką klupinėji, Joni, ar? Ar tati šita yra verta, ar iš viso moteris verta, kad tavo širdis kaip varpinyčioje varpas daužytųsi ir smaugytų kaitra lyg sunkioje ličioje.

Slinko Jonas sėlindamas rasota žole pro medžius ten, kur jo ausys vos pagavo pustylės kalbos žodžius.

— O kur buvome anksčiau? Kodėl mes sprukome iš žydinčių pievų, bijodami atsigrežti, net gėdinomės savo vyžoto tėvo. Šiandien vėl pamilome kaimą! O gal mūsų alkamas gomurys?!

— Taip, Litičia. Gal ir tiesa, kad ieškojome lepumo. Nepagalvodavom, jog, kas nors turi dirbti, kad kitas gyventų. Todėl aš ir grįžau į laukus. Tik kažin, ar ne pavėluotai? Grįžau tėviškėn ne dėl alkamo gomurio, ar dėl okupantų baimės ar pasunkėjusių sąlygų atlikti diplominį darbą. Nei! Aš supratau, kad mūsų mažytė žemė prašosi ne vien juodų rankų, bet ir žiniomis turintų smegenų. Daugelį metų alkūnėmis trynė mokyklos suolą su mintimi, kad tik greičiau palikus gimtuosius lizdus. Net nepadė-

koję tėvų prakaitu permirkusią žemę, kuo skubiausiai sprukome iš žalumos ir pilkumų. Palikome brolių su primityviu noragu krąpštyti derlingą žemę. Ar seserį negrįstoję pirkioje.

Kartais aplanko iki beprotybės varginančios mintys: eitim, rodos, išilgai ir skersai su kirviu, prakirstum užrūkusius langeilius — orui ir saulei. Pakeistum naujomis molio nudrėbtas plytas, nuo kurių kilnoja sunkius garuojančius viralių auklų sukautus mūsų motinos. Ir pastatytum iki dangaus aukštumo mokyklą — tekvėpuoja mokslu ir oru mokytojas ir mokinys. Džiaugsmu nesitverčiau, išvydęs paliekantį mokyklos suolą su plačiu akiračiu, vispusiškai išsprusį artoją. Nors gal jau ir pavėluotos šios mūsų mintys. Svetimieji baigia mus prismaugti... Et, kalbi žmogus, lyg nuo to būtų geriau...

— Mudu galėtumėm kalbėtis, kalbėtis ir niekad nepritrūktumėm temų. Tik dvi savaitės mudviejų pažinties. Maža. O vis dėlto daug! — kalbėjo Litičia įspūdžio pagauta.

— Taip, laikas mėgsta pokštą. Neretai jis menką vaidmenį tevaudina dviejų žmonių suartėjime.

— Bet nepamirškime, kad laikas menką vaidmenį vaidina ir dviejų asmenų išsiskyrimo. Eilė metų draugystės ir, štai, dėl vieno žodelio, gal geriau pasakius, dėl nereikšmingos klaidelės — išsiskiriama.

— Taip, taip, laikas bėga tai pakeldamas, tai prilenkdamas žmogų. Tavo žodžiuose daug tiesos. Dėl mažytės klaidos išsiskirė geri draugai, arba dėl mažos klaidos, tarytum užsidedi didžiulį kryžių ir velki jį dienas, mėnesius, net ištisus metus. Be gyvybės, be žodžių eini, kaip merdėdamas, tarytum išsiskyręs iš gyvybių. Kartą suvirpa žmogaus širdis, pakeli akis — gi visa aplinka atgimsta gyvenimui. Pastebi net mažytį daigėlį skverbiantį iš šilumą. Ir medžius, lapais prisidengiančius nuo vėjo ir audros besimylinčių paukščių lizdus. Net pradėdi žmogus suprasti tą didžiulį gamtos giesmę, kuri skrenda laukais, paupiais ir darželiais. Ir tada atsiranda noras pasipurtyti, kad galėtum atitrūkti nuo naštos, o gal nuo jaunatvėje padarytos klaidos. (B. d.)

Liet. Kat. Moterų C. Valdība

Liepos 1-2 d. suvažiavime išrinktoji Kanados Liet. Kat. Moterų Draugijos Centro Valdība pareigomis pasiskirstė sekant: p. A. Užupienė — pirm., p. M. Jakubėnaitė — sekretorė ir p. A. Žymantienė — išdininė, Pirm. p. Užupienės adresas: A. Užupienė 95 Galley Ave., Toronto, Ont. Telef. ME 3726.

Prekybininkų ir profesionalių kongresas

Rugpjūčio 1 d. aštuoniolikos tautų atstovės dalyvavo Tarpautinės Prekybos ir Profesionalių Moterų Federacijos V-io pasaulinio kongreso atidaryme.

Ponia Caroline Haslett iš Britanijos, sveikindama daugiau kaip 2000 delegačių, jų tarpe 4 kanadietes, nušvietė kokią didelę pažangą moterys padariusios nuo to laiko, kai buvo vedama kova už moterų balsavimo teisę.

"Šiandien mes matome moteris ne tik prekyboje bei kitokiame profesijose, bet daug kur nei vadovaujamosiose postuose, o Anglijoje net politinėse sferose. Ta pažanga moteriai neša ir didelę atsakomybę", pareiškė ji. Tą patį vakarą Britų valdžia suruošė delegatėms priėmimą.

Moteris Amerikoje

Šiais metais JAV moterų virš 14 metų yra 5.452.000 daugiau, negu buvo 1940 met. 6.806.000 daugiau išteklėjusių gyvenančių su savo vyrais. 117.000 moterų daugiau gyvenančių atskirai nuo savo vyrų. 1.202.000 daugiau našlių ir išsiskyrusių. 2.762.000 mažiau likusių netekėjusių. Antroje šimtmečio pusėje moterų mirtingumas iš santykio 16 su 1000 perėjo į santykį 8 — 1000. Netekėjusių moterų — merginų, našlių, išsiskyrusių — mirtingumas apima tik penktą dalį aukščiau minėtų. Vidutinė Amerikos fabriky darbininkė per 8 darbo minutes uždirba užtenkamai nusipirkti 5 svarus bulvių ar litrą pieno, arba pokelį cigarečių New Yorko rinkos kainai. Jei vidutinės Anglijos darbininkės norėtų pirkti šiuos dalykus Londone, jos dirbtų 14 minučių bulvėms, 19 minučių pienui ir beveik valandą ir 20 minučių cigaretėms.

Šeimininkų skiltelė

Kimšti kiaušiniai

Kimšti kiaušiniai geras valgis pasiimt piknikom, važiuojant žuvalti bei šiaip išeinant į laukus. Tinka ir vakarienei vasaros metu. Jų paruošimas:

6 kietai virti kiaušiniai, 2 šaukai sviesto ar margarino, Pusantro šaukšto citrinos sunkos arba acto, 6 sardinkos — mažytės žuvelės, 2 šaukščukai smulkiai sukapotų svogūnų laiškų, Truputis paprikos.

Išvirtus kiaušinius atšaldyti, nulupti ir išilgai perpjauti. Išimti trynius ir juos ištrinti su sardinkom ir sviestu bei kitais likusiais priedais. Padaryta tešla prikimšti kiaušinių baltymus. Abi puses sudėjus suspausti, kad atrodytų kaip visas kiaušinis. Gerai atšaldyti. Valgant namuose, kiaušinių puseles sudėti į salotom išklotą lėkštę apibarstyti kapotais svogūnų laiškais ir paprika, tada duoti į stalą.

Kaip surauginti pasterizuotą pieną

Pienui rūgti yra dvi būtinos sąlygos: šiluma ir rūgimo bakterijos, kurios pasterizuotam pienui jau yra žuvusios. Norint tokią pieną surauginti, reikia jį supilti į atvirą indą, įdėti šaukštą

P. STOČKUTĖ

Malda

Atleisk, o Viešpatie, kad Tavo saulės spindulys nukritęs žemėn, į mano širdį šitą melsvą rytą neįkris.

Kad paskui mane vilksis dienos valandos aptemę.

Atleisk, jei mano mažas prakelkimas joms nukris!

Nors nevilties dienom guodžiuos vilting kaip mažas vaikas

Sugrįždama tuščiais delais pas Tave vakarais...

Aplink tūstėja pragariško žemės šokio tvalkas,

O Tu toks tolimas ir neduosnus, Dievuli, man darais.

Kad pelenų išblėsusių gimos pastogės mano kojai —

Aš juos atšildyčiau ugnim ilgai kentėjusios širdies...

Ne palaidūne prie savo gero gero Tėvo kojų

Suklupčiau, kaip laimingasis iš gyvų mirties.

Kad ramiai mėlyno dangaus ruožėlį mano akiai

Su tom pačiom man gyvenime lydejuosim žvaigždėm.

Savu spindėjimu neleidžiat jūs ne šiandien man apakti.

O kas be jūs man ilgas Joninių naktis kuždės?

Palaimintum auksinę varpą krauju aplaistytą palaukių

Rasos sidabro, tekanč, saulei, lašeliu.

Ir naktį Baltijon žvejys žuvies ramiai išplaukęs

Nebebijotų net įsiutusios audros šėlių.

Atleisk, O Dieve, kad taip giliai gimton įaugau žemėn.

Kad tik per žemę aš galim mylėti Tave,

Kad kartais man be jos net saulės spindulys aptemęs.

Kad vis rečiau randu prie Tavo kojų ir save!

MERGAJŲ DEMESIUI

Šie klausimai bus naudingi tik tuomet, jei tu atsakysi į juos atvirai ir rimtai. Pagalvok prieš atsakydama "taip" ar "ne".

1. Ar tu galvoji, kad dauguma žmonių yra geresni už tave?
2. Ar tu lengvai susinervini?
3. Ar jautiesi žemesnė, nepajėgesnė už kai kurias savo drauges?
4. Ar nuolatos kritikuoji save?
5. Ar daug praleidi laiko į diegą svajodama?
6. Ar greit pažeidžiami tavo jausmai?
7. Ar jaudiniesi dėl praeityje padarytų klaidų?
8. Ar esi pavydi savo draugams?
9. Ar tavęs kritika ir rūpestis pribloškia tave?
10. Ar esi patenkinta savo atliktais darbais?
11. Ar nuolatos ieškai garbės ir pagyrimų?
12. Ar jautiesi nepatogiai sutikusi naujų vyriškų?
13. Ar mažos klaidos ir nepasisekimai pribloškia tave?
14. Ar dažnai jautiesi vieniša draugijoje?
15. Ar tau neatrodo, kad laikas slenka per daug lėtai?
16. Ar nesijaudini, kai esi labai

stiprioji vakaro šviesa?

17. Ar labai sunku paslėpti savo jausmus?

18. Ar bijaisi, kad gali likti netekėjus?

19. Ar lengvai parausti ir pritrūkti kalbos?

20. Ar tau nėra sunku kalbėti su tau patinkamu vyriškiu?

Jei tavo visi atsakymai yra "ne", galimas dalykas tu esi per daug pasitikinti savimi ir akyresyvi. Bet jei atsakymai "taip" viršys 12, tu esi per kukli ir pervertink save. Pabandyk šiuo būdu save pažinti.

* * *

MINTYS

Kas yra civilizacija? Aš atsakysiu — gerų moterų jėga. Emerson.

Vidutinis vyras galėtų du kartus tiek atlikti pasauliui, jei jis pusę savo gyvenimo nepraleistų pasakodamas moterims kaip atlikti įvairius darbus.

Helen Rowland.

Visiškai dingusi iš visų dienų yra ta, kurioje mes nesijuokėme. Chamfort.

Mes nužemintai dėkojame tiems, kurie mums padeda pakilti. Kuomet mums parvyksta, dėkojame savo pačių nuopelnams. John Pettit — Senu.

Tas nėra tinkamas gyventi, kuris nėra tinkamas mirti. Ir tas netinka mirčiai, kuris susitraukia nuo kiekvieno gyvenimo džiaugsmo ir kiekvienos pareigos. Theodore Roosevelt.

Tas, kuris niekuomet neatšaukia savo nuomonės, myli daugiau patį save, negu tiesą. Joseph Joubert.

Yra toks lygiai absurdas sakyti, kad negalima mylėti tą pačią moterį visuomet, kaip geram menininkui reikalaui keletos smulkų atlikti tą patį kūrinių. Balzakas.

Būk tolerantas. Jei tu negali ar nenori pakeisti savo nuomonės, pakelsk patį dalyką. Anon.

Dideliuose veiksmuose vyrai parodo save kokiems jie turėtų būti, mažuose — kokie jie yra. Chamfort.

Viduriniu keliu dažniausia eina tie, kurie nežino kur eina. Jie randa pasitenkinimo rasdami draugystę abiejose pusėse. Prof. F. A. Harper.

Iš plataus pasaulio

Saugumo Tarybos posėdis

rugpjūčio 22 d. vėl praėjo tik pasizodžius. Malikas reikalavo, kad S. Taryba "suvaldytų agresorių JAV", vedantį kolonialinę kovą prieš "taikingą tautą", o Austinas ir Jėb prikašiojo jam ir Sov. Sąjungai melą. Bet Malikas dėl to juk ne sivaržo.

Satelitų graižis

Malikui maišant Saugumo Tarybos darbus jam pagalbą pasiūstė ir satelitai. Pirmoji Lenkija, o rugpjūčio 21 d. ir Čekoslovakija su komun. Kinija prisistatė JTO savo kaltinimus JAV, kad jos įsiveržusios į Korėją bombardavimais žudančios civilius gyventojus ir sudarančios Tolimuose Rytuose padėtį pavojingą taikai. Visi trys satelitai taip pat reikalauja prie klausimo sprendimo prileisti Š. Korėjos atstovus.

Maskvos patriarchas Aleksiejus taip pat prisistatė telegramą, prašydamas "Korėjos bylos taikaus sprendimo".

Tai dar vienas pavyzdys, kaip bolševikai moka sapninti procedūrą ir sprendimus pasiskandinti kalbose. O dėl to juk teks kalbėti.

Išvyti amerikiečius

Po kominformo suvažiavimo grįžęs Italijon, komunistų vad. Togliatti pareiškė, kad šių metų jo partijos pirmasis uždavinys yra išvyti amerikiečius iš Italijos. Korėjiečiai užpuolikus jau pamokė. Prisimindamas Berlyno suvažiavimą, jis pareiškė dalyvavęs kūrime naujos Europos, kuri apimsianti visą kontinentą — nuo Rusijos iki Atlanto, įskaitant Italiją ir Ispaniją.

— NEW DELHI. — Indijos premjeras Nehru yra pakviestas į Peipingą, tartis dėl Azijos kraštų vadovavimo likviduojant Korėjos konfliktą.

Ginkluoja rytų Vokietiją

Iš Frankfurto pranešama, kad rytų Vokietijoje smarkiu tempu ruošiami kadrai "raudonajam Wehrmachtui". Per pastarąjį pusmetį kariškių poligonų rytų Vokietijoje iš 11 pakilo iki 50.

Vengrijoje kurlama milicija

Rugpjūčio 17 d. Vengrijos komunistų organas paskelbė, kad amksčiau sudarytos darbininkų organizacijos, turinčios 50.000, prie to dar prijungus "šimtus tūkstančių darbininkų" busiančios paverstos ginkluota milicija, nes Korėjos įvykiai parodė, kad liaudis turinti būti pasiruošusi ginti savo kraštą.

Prekyba su Rusija esanti naudinga

Kai senatorius Lodge (resp.) prikišo, kad dabartinė vakarų Europos prekyba su Rusija primenanti JAV prekybą su Japonais prieš praėjusį karą, kai jie JAV plieną grąžinę bombų firma, Ekonominio Bendradarbiavimo administratorius Foster atsakė, kad panašumo nesq, nes iš Japonijos tada nebuvo gaunama nieko, o dabar vakarų valstybės už išvežamas prekes iš Rusijos gauna sau reikalingų dalykų. Pav. Italija pardavusi 60 lokomotyvų, bet už tai gaunanti sau reikalingo plieno, geležies, žibalo, kviečių ir kt. Šita prekyba vykstanti su atatin-kamų organų žinia ir esantį pripažinta rikalinga vakarų Europos valstybių sustiprėjimui.

Rado ginklų

Netoli Genuos Ansaldo uoste policija aptiko ginklų sandėlį, pasak vieno suimto darbininko, "revoliucijos reikalui". Rasta 134 šautuvai, 5 kulkosvaidžiai, bazooka, radio siųstuvas ir daug šovinių. Ar nebus tai vienas iš garsiųjų komunistų sandėlių, kurių policija vis negalėjo surasti.

Socialistų taikos deklaracija

Strasburge posėdžiaujančiai Europos patariamajai Tarybai išteikta taikos deklaracija, parašyta D. Britanijos parlamento atstovo M. Edelman ir belgų socialistų lyderio H. Rollin ir V. Larock, kaip atsakymas komunistų Stockholm deklaracijai. Patariamajai Tarybai priėmus, ši deklaracija bus taip pat išsiuntinėta į visą pasaulį parašams rinkti. Joje yra trys pagrindiniai punktai:

1. parama JTO Korėjos byloje ir prieš betkokią bet kur pasireiškiančią agresiją;
2. pasipriešinimas bet kokios formos agresijai;
3. aktyvi parama pasaulio problemoms sprendžiant tokiu būdu.

Suėmė tris vyskopus

Vykdydama akciją prieš katalikus Čekoslovakų valdžia suėmė tris vyskopus: Bratislavos vysk. M. Buzalka, Olomouco sufraganą St. Zela ir Scepusio vysk. J. Barnas. Pirmasis kaltinamas sabotazu, o kitų dviejų kaltinimai nepaskelbti.

— PRAHA. — Valdžia stengiasi sukurti vadinamą Čekoslovakijos tautinę Katalikų Bažnyčią. Siekiant šio tikslo, uždarnos visos tikrosios katalikų kunigų seminarijos ir teologijos fakultetai. Rugsėjo mėn. atidaromos naujos seminarijos ir nauji teologijos fakultetai su valdžios paskirtais dėstytojais.

Popiežius iš Romos neišvyks

Genevos spaudoje pasirodžius žiniai, kad karui prasidėjus popiežius persikeltų į Quebec, Vatikano sluoagsniai pareiškė, kad tai fantastiškos žinios. Romos vyskupas iš Romos nesitrauks niekad. Esą taip pat negalima, kad į Quebec persikeltų kardinolų kolegija. Bažnyčios vyriausybė "turinti būti ten, kur Bažnyčios galva".

Dangun paėmimo dogma

Katalikų jau senai tikima tikėjimo tiesa apie Šv. Marijos dangun paėmimą, kam paminėti net šventė švenčiama, lapkričio 1 d. bus paskelbta dogma. Anglikonų bažnyčios hierarchai, Canterbury ir York arkivyskapai, pareiškė, kad nauja dogma dar labiau praplėsianti plyši tarp katalikų ir protestantų bažnyčių. Iki šiol tokių dogmų tebuvo dvi — nekalto prasidėjimo ir popiežiaus neklaidingumo.

Iš Vatikano pranešama, kad dogma busianti paskelbta, o spalio 30 d. bus oficialus pagrindimas paskelbtas.

— TRIESTAS. — Pranešama, kad čia esą paruošti JAV ir D. Britanijos kariuomenės daliniai įsikšti, jei būtų pulta Jugoslavija. Čia laikoma, kad Tito armija būtų kietas riešutas.

— TAPEI. — Iš kinų nacionalistų sluogsnių pranešama, kad komunistų valdomoje Kinijoje veikia partizanai, ypač pietinėje ir pietų vakarų Kinijoje.

KANADOS ŽINIOS

Kanados karo biudžetas

šiais fiskaliniiais metais pakeičiamas iki \$575.000.000. Prie jau esamos sumos \$425.000.000 krašto apsaugos departamentas prašo pridėti dar \$150.000.000. Įstatymo projektas jau paruoštas ir bus išteiktas parlamentui. Į šį biudžetą dar neįeis sumos, skiriamos Europos apsiginklavimo programai. Manoma, kad esančių metų biudžetas turės siekti 1 milijoną dolerių.

Didina laivyną

Kanada didina laivyną ir iš atsargos į aktyvią tarnybą perveda tris naikintojus. Dėl to didinamas personalas ir verbuojami nauji jūrininkai, net nauji ateiviai, po 300 kas mėnesį. Amžiaus riba 17-29 metai.

Ar pakels mokesčius?

Per spaudos konferenciją, užsienių reikalų min. Pearson kalbant apie Kanados dalyvavimą Europos apginklavime, vienas žurnalistas paklausė ar nereikės padidinti dėl to mokesčių. Min. atsakė, kad, žinoma, su dabartinėmis pajamomis jų uždavinį nebūsią galima įvykdyti. Su dabartinėmis pajamomis busiųjų galima išsiversti gal pusmetį ar kiek.

Karinės misijos

Kai Sovietų Sąjunga savo karinę misiją Kanadoje padidino iki 5 asmenų, Kanada "pavėgubino" ir savo atstovų skaičių Maskvoje — vietoj 1 paskyrė 2. Taip pat pakeistas karo atache Varšuvoje.

Šiaurės Ontario padėtis kritiška

Prasidėjus geležinkelio krizei, laikuriose šiaurės Ontario vietovėse jau sekančią dieną prasidėjo maisto krizė ir bado pavojus. Daug kur nebebuvo mėsos, pieno, duonos, nes visa tai buvo atvežama geležinkeliais.

Ypatinga parlamento sesija

Ryšy su geležinkelio streiko iššaukiamais ūkiniais sunkumais, vyriausybė šaukia ypatingą parlamento sesiją rugpjūčio 30 d. Be parlamento įgaliojimų vyriausybė negali įsikšti į streiką, nes įstatymai streikų laisvę pripažįsta.

Geležinkelio streiko vaisiai JAV

Kanados geležinkelio streiką JAV pirmiausia pajuto spauda, kuriai pradėjo trukti popieriaus, nes 80% laikraštinių popieriaus gaunama iš Kanados.

Paštų direkcija paskelbė, kad į Kanadą nepriims jokių spaudinių ir siuntinių, bet tik laisvų.

Kanados bekonas į Angliją

Vyriausybė yra padariusi sutartį į Angliją išvežti 60 milijonų svarų bekonos. Iki šiol tėra išvežta vos 14 mil. svarų. Manoma, kad nebus išvežta daugiau kaip 40 mil. svarų.

Vyriausybei iš to išeina pelnas, mat ji ūkininkams už svarą moka 32,5 cento, o iš Anglijos gauna vos 29 centus. Mažai išvežama dėl to, kad ūkininkai valdžiai neparduoda, nes vidaus rinkoje kainos yra aukštes, o be to neboga rinka yra JAV valstybės.

Pragyvenimas pabrango

Kaip praneša Kanados Statistikos biūras, pragyvenimo indeksas rugpjūčio pradžioje jau buvo pasiekęs iki 167,5.

Indeksas yra išvedamas tuo būdu, kad 1935-1939 m. pragyvenimo vidurkis laikomas 100 vienetu, o pabrangimas gyvenimo jį pakelia. Jis, pasirodo, nuolat kylo. 1947 m. indeksas buvo 135, 1948 — 156,9, 1949 — 162,1. Atseit, ką galėjai gauti 1939 m. už \$100, tai 1949 m. reikėjo \$162,10, o dabar reikia jau \$167,50.

Neperkauna tankų

JAV oro laivyno viršininkas gen. Vandenberg gavo pilotų pranešimus, kad jų ginklai Korėjoje veikiančių Sovietų tankų neperkauna. Jis pasirūpins, kad kaip galima greičiau būtų pasiūstų nauji ginklai. Admiraltas jau liepos 6 d. davęs įsakymą pradėti gaminti naujus 6½ colių pabūklus prieš šarvuotus.

Rugpjūčio 17 d. Mac Arthur paskelbė, kad naujieji prieštankiniai pabūklai pradėti vartoti Korėjoje.

Katalikai Japonijoje

Pagal Tėvo Bitter S.J. paduodamas statistikas katalikai Japonijoje šiuo laiku turi 740 kunigų, 197 brolius, 2580 seserų, 184 mokytojus. Taigi visų misijų personalą sudaro 3701 asmuo. 63% iš šio skaičiaus, t.y. 2334, yra japonai ir 37%, t.y. 1367 — užsieniečiai. Užsieniečiai priklauso iš viso 32 įvairioms tautoms, daugiausia vokiečiai, kanadiečiai, prancūzai, amerikiečiai, italai, ispanai ir tt.

— HELSINKIS. — Garsioji Suomų parlamento komunistų vadė Herta Kuusinenė pradėjo persiskyrimo bylą su savo vyru Yrjö Leino, buv. vidaus reik. ministru. Priežastis — jo "perdidelis palinkimas prie alkoholio".

— TAPEI. — Kinų nacionalistai į JTO plenumo posėdžius rugsėjo mėn. prisiųs 5 asmenų delegaciją, kurios uždavinys bus iškelti jau du kartus reikšią skundą prieš Sovietų Sąjungą. Tikimasi, kad ši kartą skundas sulauks didesnio pritarimo.

Pabrangs autuvas

Autuvo prekybos firmos praneša, kad autuvo kainos netrukus busiančios pakeltos nuo 50 centų iki \$1.

Pamestų vaikų keliai

Rugpjūčio 17 d. Toronto laikraščiai pranešė tokį faktą. Nakties metu viename miesto gatvės kampe sulaukiyta įtariamai elgesio mergaitė pasisakė esanti 20 metų, neturinti adreso ir teturinti 30 centų. Po kurio laiko atsirado jos brolis 16 metų amžiaus, kuris paprašė seserį pavelsti jo globai. O apie savą šeimą jis papasakojo šitaip:

— Mūsų tėvai persiskyrė ir mudu su sesere gyvenome atskirai vienu du. Aš sesers nemėčiau jau kelis mėnesius, nes dabar gyvenu Hamiltone. Aš noriu seserį nusivežti į Hamiltoną ir pagelbėti jai ten susitvarkyti.

Ar nėra verta susigalvoti?

Šaltos kasyklos

Jau pradžios mokyklos mokiniai sužino bendrą reiškinį, kad juo giliau žmogus kasasi į žemę, tuo darosi šilčiau, nes artėjama prie karštųjų sluogsnių žemės rutulio centro. Kasyklų darbininkai visame pasaulyje tą pajunta kasdien leisdamiesi į jas. Bet pasaulyje yra kasyklos, kur giliai po žemėmis nuolat vėsu ir drėgna. Tai geležies garsiosios kasyklos Bell Island New Foundlande, kurios tėra vos 2 mylios nuo kranto ir kurių dugnas yra 32 metrai žemiau okeano dugno. Darbininkai ten dažnai girdi bangų plakimą į kasyklų šoną.

Vedybų tikslu

noriu užmegsti pažintį su Kanadoje gyvenančia lietuvaitė tarp 25-30 metų amžiaus.

Esu 37 m., nevedęs. Atsakyti tik į rimtus laiškus. Rašyti: A. Dopkus, c.o. P. Denys, 2040 S. Halsted St. Chicago, Ill. USA.

SPORTO ŽINIOS

Iš Toronto padangės

Lietuviai futbolininkai turėjo keletą rungtynių II-me pirmenybių rate, kurių pasekmės atrodo sekančiai. Antrame susitikime lietuviams teko pralaimėti prieš vengrus 2-3, kova prieš Massey-Harris baigėsi lygiomis be pasekmių 0-0. Tenka pastebėti, kad šios rungtynės buvo gana įtemptos, pasižymėjo dartinomis pasuotėmis iš abiejų pusių. Prieš Mimico Beach lietuviai laimėjo 2-1 rezultatu. Ateityje Vyties komanda turės pirmenybių rungtynes: rugpjūčio 27 d. prieš Stewarts Earls court aikštėje, rugsėjo 6 d. prieš Avro Withron aikštėje, rugsėjo 10 d. prieš Commodores Withrow

aiskštėje, rugsėjo 17 prieš Tartans Greenwood aikštėje. Smulkesnės informacijos apie žaidynių laiką ir vietą skelbiamos lentoje prie liet. parapijos salės.

Campbell Cup taurės varžybose lietuviai laimėjo paskutines rungtynes prieš Mahrs vie nuolikę 1-0 ir pateko į paskutinį ratą. Per vienas varžybas smarkiai buvo sužeistas liet. žaidėjas Goikas, kuris ilgesnį laiką negalės dalyvauti varžybose. Kadangi dėl lėšų stokos žaidėjai nėra apsidraudę, tai išlaidos gydytojui buvo padengtos iš Sp. klubo Vytis karsos.

Jų.

SPORTINĖ KARŠTLIGĖ NUSIAUTĖ P. AMERIKĄ

Jau mėnuo laiko, praėjo nuo pasaulinių futbolo pirmenybių, bet jos vis dar prisimenamos.

Šios pirmenybės pasižymėjo eile staigmenų, kurių didžiausia buvo pačioje pabaigoje. Rimčiausias kandidatas dėl meisterio vardo braziliečių rinktinė, netikėtai pralaimėjo.

Rio de Janeiro gyventojai su didžiausiu smalsumu laukė 16-sios, kada turėjo susitikti du varžovai — brazilai ir uragvajiečiai. Vietos spauda pilna gerklės rėkė apie būsimą braziliečių pergalę. Gyventojų tarpe vyravo irgi pakilusi nuotaika, nes susitikimų rezultatai su anglais, švedais, amerikiečiais patys kalbėjo už save. Paskutinė pergalė prieš ispanus net 6-1 santykiu išbloškė visas braziliečių abejones.

Ir štai lauktoji diena. Vietos policijai teko nelengvas uždavinys atlikti, nes jau per varžybas su ispanais 4 žiūrovai buvo užmušti ir 450 sužeista. Šį kartą policija sutraukė visus savo rezervus, į pagalbą pasikviesdama kariuomenės spec. dalinius. Tvarą palaikė 15.000 policininkų. Prie įėjimo sargyba atėmė visus "ginklus" iš publikos kaip akmenis, plytas, bonkas ar konservų dėžutes.

Pritrūkus bilietų, atsifado agentų, kurie vieną bilietą pardavinėjo po 250 krizeirų, t.y. 10 kart brangiau už normalią kainą.

Prisikimšo pilnutėlis stadionas. Greit pasirodė ir komandos. Jau iš pat pradžių braziliečiai laimi įvartį, manydami, kad laimėjimas jau jų, pereina į gynimosi taktiką.

Nežiūrint publikos užimo ir nemalonių replikų Urugvajaus vyrai nepalūžta dvasioje, kaip kad su ispanais įvyko, bet ryžtingai atakuoja priešo vartus. Įvartis po įvarčio plaukia jų naudai. Rungtynės baigiasi 4-1 Urugvajaus pergalė.

Jų.

TEL WA—6812

587 QUEEN ST. W. TORONTO

QUEEN WEST FURNITURE CO

Didelis pasirinkimas naujų ir vartotų baldų:

- lovų komplektai,
- siuvamos mašinos,
- krosnys ir tt.

Kalbame slavų kalbomis.

Skubėkite naudotis proga —

DIDELIS RUGPJŪČIO MĖN. MOTERIŠKŲ

KAILINIŲ IŠPARDAVIMAS

žymiai pigesnėmis kainomis

Už mažą pradinį įmokėjimą jūs pasirinktas kailinis pal-tas bus veltui laikomas šalto apsaugoj ligi žiemos. Vėliau gausite jį lengvam išsimokėjimui

KALBAME LIETUVIŠKAI

Atidaryta ligi 9 val. vak.

BERGMAN FUR CO.

197 SPADINA AVE., TORONTO. Tel.: EL—8508

Nauja skalbykla Jums

TRINITY HAND LAUNDRY

Rūbų valymas ir prosinimas

VELTUI skalbinius pataisome ir adome

926 DUNDAS ST. W. (prieš lietuvų bažnyčią) TORONTO

RUTH FROCKS

Moteriškos suknelės, kostiumai, palai, apatiniai, kojinės ir kt.

Duodame lengvam išsimokėjimui

1637 Queen St. W. (prie Roncesvalles) Toronto. Tel. LO 7882

DANTISTAS

Dr. ELIAS WACHNA

Priėmimo val. 10-12, 2-6
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais priima taip pat 7-9 p.p.
386 Bathurst St. Toronto
Tel. EL—6515

Dr. William J. Zinchesin

B.A., M.D., L.M.C.C.

GYDYTOJAS ir CHIRURGAS

Priėmimo valandos 2—4.30 ir

7—9 po pietų.

386 Bathurst St. Toronto

Tel. WA 1344

Lietuvis radio mechanikas

L. KOCIUS

949 DUNDAS ST. W. netoli lietuvų bažnyčios. Tel. WA 1691

prima pataisymui visų rūšių radio aparatus. Darbas atliekamas gerai ir sąžiningai. Kreiptis nuo 9 iki 2 val. popiet

UKRAINEČIAI LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

įsikūrę prieš 27 metus

CARDINAL & SON

366 Bathurst St. Toronto.

Tel. WA—9954

CITY FURNITURE COMPANY

Visų rūšių baldai ir elektriniai įrenginiai

DUODAMA LENGVAM IŠSIMOKĖJIMUI

3097 DUNDAS ST. W. TORONTO.

TELEF: LY—9921

Lietuviška Baldų Krautuvė

"ATLANTIC CITY UPHOLSTERING CO"

Sav. J. Kamichaitis

899 BLOOR ST. W. TORONTO.

Tel. LO-1438

MARGIS DRUGS

Jonas V. Margis Phm. B.

19 St. John's Road (prieš 3131 Dundas St. W.)

Parduodama Penicilin, Streptomycin ir kiti moderniškai vaistai. Paruošiami vaistai pagal receptus.

Kosmetika: Yardley's, Richard Hudnut — Max Factor ect.

Telefonas
MU-9543Pristatoma į namus
visame ToronteTelefonas
MU-9543

"Reiškite jausmus gėlėmis — skambinkite AD 1618"

THE VICTORY FLORIST

Vestuvių puokštės, vainikai, dekoratyvinės gėlės bei vazonai

Sav. A. MERKER — 576 QUEEN ST. W. TORONTO

Lietuviška rūbų valykla

RE-NEW

Prosiname ir taisome. Paimame ir pristatome į namus.

Sav. J. ŠINKŪNAS — 415 RONCESVALLES AVE. (prie Howard Pl.) Toronto. Tel.: LL-1451.

PETRAS KAIRYS

MESOS IR VISOKIU VALGOMU PRODUKTU

KRAUTUVE ir VALGYKLA

889 Dundas St. W. Toronto, Ont. — Tel. WA 0062

Visi mieli tautiečiai maloniai kviečiami atsilankyti.

Pulks ir greitas patarnavimas

GOLDENBERG'O moterų kirpykla

1138 DUNDAS ST. W. TEL. ME 8117

Atidaryta ir vakarais.

PLAUKŲ DAŽYMAS IR ŠVIESINIMAS
ILGALAIKIS SUKUOSENOSŽili plaukai atnaujinami be dažų į
natūralią spalvą.

PAFARIMAI VELTUL

A. RUŠENO LIETUVIŠKA AUTO REMONTO DIRBTUVE

Intersection Body & Fender Repair

"Dulux" ir "Duco" dažymas. Radiatorių sutvarkymas ir kt.

2692 DUNDAS ST. W. TORONTO, Ont. TEL: RO-1509

Ką turite spausdinti, neškite į

The Willow Press

2186 Dundas St. W. (prie Stinson's Jewellery)

Telefonas LO 1397, Toronto.

Vedybiniai pakvietimai, biznio kortelės, laiškų
antraštės, vokai, pažymėjimai, programos, bylų
viršeliai ir kiti spaudos darbai.Susirgus
kreiptis į**YARMEY CLINIC**slavų Medicinos klinika, vadovaujama Dr. W. I. Yarmey
314 Bathurst St. Toronto, Ont. Tel. EL 7146.Visų rūšių laikrodžius, puošmenas ir brangenybes
rasite 10 — 15% pigiau, negu kitur, pas**LAIKRODININKA**

turintį 30 metų profesinę praktiką

Kaibu lenkiškai

M. MALINA — 1187 DUNDAS ST. W. TORONTO

Užsisakykite anglis

VASAROS PAPIGINTA KAINA

PARLIAMENT FUEL CO.

Savininkas Lietuvis Augustinas Undraitis (A. Underhill)

Telefonas RA 4414

304 Sackville St. Toronto

Siūlome mūsų pačių bluzes — sijonus

Priimame moteriškų rūbų užsakymus

Darbas garantuotas ir pigus.

Moteriškos kofinės ir apatiniai

Fortune Ladies Wear

789 Queen St. W. Toronto

Uoslė nustelbiama

Parfumerijos fabrikantai turi sunkią problemą kvepalų vardu išlaikyti dėl to, kad augančių didmiesčių gyventojų uoslė atbunka dėl negryno oro. Miestiečiam reikia vis stipresnių ir stipresnių kvepalų. Kaimų gyventojams tinka silpnės.

Naftos "šaltiniai"

Naftos šaltinių, kur ji telkšonų lyg ežeras nėra. Ji žemėje — uolose yra išsiskleidžius ir tik dėka spaudimo veržiasi į viršų. Spaudimui sumažėjus ji nustoja tekėti ir šaltiniai "išdžiūsta", nors naftos žemėje ištikrųjų dar daug yra. Dėl to dabar išrastas būdas "išdžiūvusius" šaltinius atgaivinti žemę leidžiant tam tikrus chemikalus. Daug kur šis metodas duoda labai gerų rezultatų.

LIETUVIŠKA AVALINĖS

TAISYMO DIRBTUVE —

PARDUOTUVE

Naujausios mados.

Prieinamos kainos.

Sav. Ignas Astrauskas

1414 Dundas St. West. Toronto

Tel. KE 3881

D. HOLOTA REAL ESTATE

Pirkimo — pardavimo

tarpininkas.

496 Queen St. W.

(prie Denison Ave.)

Tel. WA-5232 Toronto

Stanley Shoe Store

Aukščiausios rūšies moterų,

vaikų ir vyrų batai, norma-

laus dydžio ir platus (EE—

EEE).

1438 Dundas St. W. Toronto

(prie Gladstone)

"EUROPA"

FOTO STUDIO

615 Queen St. W. Toronto

Telef. WA 6848

Mūsų specialybė: vestuvi-

nės, šeimų nuotraukos ir

spalvoti portretai.

Darbas pirmos rūšies.

Pirmos eilės lenkiška rankinė

Telefonas AD 0360

SKALBYKLA — WOODBINE HAND LAUNDRY

RŪBŲ VALYMAS

Mes paimame iš namų ir pristatome.

Darbas garantuotas. Kainos neužkastos.

205 Euclid Ave. (prie Dundas St.), Toronto, Ont.

PRITYRĘS KVALIFIKUOTAS LIETUVIS LAIKRODININKAS

STINSON'S JEWELLERY

2186 DUNDAS ST. W. TORONTO

Taiso ir parduoda laikrodžius, žiedus ir visokias brange-

nybes. — Garantuotas darbas, prieinamos kainos.

Krautuve atidaryta kasdien iki 8 valandos vakaro.

Tik tas be rūpesčio ir vargo

gali Kamadoje gyventi, kuris yra apsidraudęs "The MACCABEES Ins. Co.", kuri jau 72 metus sekmingai ir sąžiningai, prieinamomis kainomis,

DRAUDŽIA nuo nelaimingų atsitikimų, ligos atveju ir

mažamečius vaikus, kurie sulaukę 18 m. gauna premijas.

Informacijas teikia ir apdraudimą atlieka naujai paskir-

tas atstovas: JONAS BERŽINSKAS,

88 Annette Str., Toronto, Ont., telefonas LY 2816.

P. S. Provincijoje susidarius kelių asmenų grupei,

atstovas atvyksta vieton.

Dėmesio!

LAIKRODININKAS

Kazimieras Tutlis

Taiso vietinių ir vokiškų firmų laikrodžius. Dirbtuvė turi

dalių vokiškiems laikrodžiams. Laikrodžiai taisomi greitai,

gerai ir pigiai. Prašome kreiptis ir įsitikinti.

Atidaryta kasdien nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro.

EUROPEAN WATCHMAKER

762 Queen St. W. Toronto, Ont.

SVETIMAS ŽODIS

ABSURDAS —

reiškia tokį galvojimą, kad ir kitur gali pasidaryti lygiai gerų ir lygiai pigių nuotraukų kaip

LUNA foto studija

575 WELLINGTON ST. W. TORONTO, TEL. PL 5717

Kai norisi nusišypsoti...

Uošvis ir žentas

Jaunikaitis, prašydamas dukters rankos, kreipiasi į būsimą uošvį:

— Negeriu jokių alkoholinių gėrimų...

— Ahal

— Nerūkiau...

— Na, ir daugiau?

— Nelošiu kortomis...

— Hm, hm!

— Esu sąžiningas namų saugotojas...

— Ir ką daugiau? — nekantraudamas paklausė tėvas.

— Ar negalėčiau aš paprašyti... jūsų dukters rankos?...

— Niekada!

— Kodėl?...

— Aš nenoriu, jog tamsta būtų nei nuolatiniu priešininku porvyzdžiui mano žmonai...

Fronte prieš bolševikus

Vienas žydėlis — karys teigia:

— Ui, fronte aš kai pasišvaisčiau su kardu, tai vienam bolševikui visus rankos pirštus nukirtau...

— Reikėjo jam ir galvą nukirsti...

— Kad jis galvos jau nebeturėjo...

Jis negali pakęsti...

Vienas asmuo, sėdėdamas autobuse, niurna:

— Negaliu pakęsti dabartinių autobusų. Jie visuomet perpildyti ir nėra kur žmonėms sustoti...

— Juk tamsta, rodos, patogiai sėdi? — įsikla kitas.

— Aš tai sėdžiu, bet mano žmona stovi...

Ne kvepinimui

— Kokį čia sviestą duodate. Tik pauosčiau ir pasidaryt bloga, — sako svetys.

— Nes mūsų sviestas skirtas valgymui, ne uostymui, — atsako kelneris.

Tai nelaimė

Daktaras: — Ponia, aš perspėjau, kad Tamstos vyro padėtis visai rimta. Jam reikia visiškų ramybės...

Žmona: — O, Dieve! Kaip kartais išeina. O mes buvom sutarę rytoj eiti į kiną.

BR. BUKOWSKA, R. O.

AKIU SPECIALISTE

Tikrinu akis ir pritaikau akinius suaugusiems ir vaikams.

Priėmimo valandos: kasdien nuo 10 val. ryto iki 9 val. vak.

Sekmadienis pagal susitarimą 55 St. John's Rd., W. Toronto.

(kampas 94 Laws St.)

Tel. LYndhurst 0052

AKIU SPECIALISTAS

L. LUNSKY, R.O.

Pritaiko akinius visiems

akui defektams. Išdiria akis

nervus, kurie dažnai sukelia

galvos skaudėjimą ir

nervingumą.

Kalba slavų kalbomis.

470 College St. W. Toronto

Tel. RA 3924

Konvertitai

Kartą žydėlis su žmona sugalvojo pereiti į katalikų tikėjimą. Norėdami krikštintis jie kreipiasi į katalikų kunigą.

Kunigas klausia:

— Ar mokate persižengnoti?

— Ui, kaip gi ne. Mokam.

— Tai persižengnoti.

— Vardan Tėvo ir Sūnaus ir... Čia žydėlis ir užsimiršo.

Kumštelėjo žmonai į pašoną ir pašnibždomis klausia:

— Ui, Sore, sakyk, kaip to trečio kompanijono vardas?...

Ačiū Dievui

Pirmosios bolševikų okupacijos metu vienas ruselis karys kalbasi su lietuviu:

— Aš nesuprantu, kodėl jūs lietuviai kiekviena proga vis sakote "Ačiū Dievui"? O ką čia Dievas turi bendro?

— O ką jūs sakote, kai norite išreikšti džiaugsmą?

— Ačiū Stalinui! Nes tik jo dėka pilietis gali džiaugtis gerove.

— Na, gerai. Bet ką sakysit, kai Stalinas mirs?

— Kai mirs... "Ačiū Dievui" sakysim — sako kiek pagalvojęs ruselis.

Aišku dėl ko

Vytukas mokosi groti smuiku.

— Kad tu niekad nepaimi švaraus tono, — pyksta motina.

— Iš kur imsis švarus tonas, kad jo amžinai nešvarios rankos, — įsiterpia tėvas.

Užsikite —

prie Jūsų bažnyčios

932 Dundas St. W.

Toronto

J. Kudlowsky

- LAIKRODŽIAI
- BRANGENYBES
- PAPUOŠALAI

Taisomi visų rūšių

laikrodžiai

Nauja lietuviška valgykla ir maisto produktų krautuvė "ATLANTIC"

1330 Dundas St. W. prie Rushholm ir Lisgar St. Tel. ME 9347

Maistas gaminamas europietiška iš šviežių produktų. Daromi įvairūs sviestainiai — sandvičiai. Patarnavimas greitas.

Mielai tautiečiai prašomi atsilankyti ir įsitikinti

Valgykla atidaryta nuo 6 val. ryto iki 23 val. vakaro.

SAVININKAI: PREIKŠAITIS — BLEIZGYS — DAUGELA

LIETUVIS LAIKRODININKAS

FRANK BOCHULIS

Taiso ir parduoda naujausius įvairių rūšių laikrodžius. Galima išgauti žiedų, Toronto suvenirų; parduodamos įvairios auksinės ir sidabrinės prekes. Už darbą garantuoja.

Kainos prieinamos.

Atidaryta kasdien nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro.

272½ QUEEN ST. W. TORONTO.

Kas nori namus arba biznį pirkti

arba parduoti, kreipkitės į mus.

Rasite teisingą ir nuosirdų patarnavimą.

Kalbame lietuviškai — klauskite Peter

Robert P. Rice Real Estate

888 College St. Toronto. Tel. LA 1277

DEMESIO! Norėdami pirkti ar parduoti namus,

akius, viešbučius kreipkitės į

FRANK PSZON

REAL ESTATE & BUSINESS BROKER

762 Dundas St. W. (prie Bathurst g.) Toronto

Telefonai:

Įstaigos: AD 3588

Buto: LA 9458

Didžiausias pasirinkimas lietuvių apgyventam rajone.

Čia Jūs rasite mandagų ir sąžiningą patarnavimą

TORONTO, Ont.

Lietuvių pasirodymai parodoje

Rugpjūčio 31 d., ketvirtadienį, parodos muzikos dienoje pasirodys A. Narbuto dirig. mišrus choras ir Valiukaitės vadovaujama tautinių šokių grupė. Lietuvių choras ir taut. šokių grupė turės po tris pasirodymus. Centrinis lietuvių pasirodymas įvyks Band Shell scenoje 5-5,08 val.

Visi programos dalyviai išvyksta 1 val. p.p. nuo lietuvių parapijos bažnyčios.

Parodos Granstand scenoje kartu su Hollywoodo artistu Danny Kaye kiekvieno vakaro programoje pasirodo ir lietuvių, Metropolitan operos solistė Polyna Stoska.

Solistų varžybose, baritonų klasėje dalyvaus ir lietuvis Vito Castini — Kastytis.

Atskirame lietuvių paviljone Women Building su savo eksponatais dalyvauja šie lietuvių menininkai ir meno dirbinių gamintojai:

Juozas Bakis — keramika; Valė Balčiūnaitė — lėlės; Aldona Mažeikaitė — dekoratinių dirbinių; Supronas — medžio drožiniai; Anastazija Tamošaitienė — kilimai ir tautiniai kostumai; Antanas Tamošaitis — odos ir metalo dirbinių; Telesforas Valius — medžio režiniai.

Montrealio Dramos teatras

Šį penktadienį, rugsėjo 1 d., į Torontą atvyksta Montrealio Lietuvių Dramos Teatras su Antano Škėmos 3 veiksmų dramatine legenda "ŽIVILĖ". Veiklą praversti iš Čikagos atvyksta p. J. Blekaitis, kuris į režisavimą Montrealio "Živilės" pastatymui yra paimta Eaton auditorija.

Po spektaklio "Czarda" restorane įvyks šventė menininkams pagerbti.

Sekmadienį dieną Montrealio L. Dramos Teatras gastoliuoja Hamiltone.

Lankėsi Toronte

Praeitą sekmadienį redakciją aplankė vienas artimiausių mūsų rėmėjų p. Narušis iš Leamington, kartu su ponia, sūneliu ir dukrele savo 2 savaitę atostogas leidžias Toronte. Dideli spaudos mylėtojai ir rėmėjai ta proga p. Narušį, jau 1951 m. atnaujino garbės prenumeratą, nupirko spaustuvės fondo akcijų ir mūsų laikraščiu paliko savo biznio skelbimą.

Dėkodami savo rėmėjams p. Narušiams linkime geriausios sėkmės visuose jų reikaluose.

Toronte atostogaujantis p. J. Gaputis taip pat lankėsi mūsų redakcijoje ir paaukojo laikraščiu \$2. Bičiuliui dėkojame ir linkime gero poilsio.

Vykdamas į Amerikos moksleivių ateitininkų stovyklą, Toronte buvo sustojęs ir aplankė savo senus pažįstamus PMAS CV pirmininkas Juozas Baužinskas iš Brooklyn.

Paminklas ant a.a. S. Junevičiaus kapo

Šių metų vasario 25 d. po trumpos ligos mirė lietuvis Stasys Junevičius, palikdamas žmoną. Velionies žmonos ir jo draugų pastangomis buvo parinkta aukų ir šiuo metu yra pastatytas ant a.a. Junevičiaus kapo gražus paminklas su lietuvišku parašu: "Pačiam žydėjimui nusikintas toli nuo Lietuvos, Stasy, išsėkis ramybėje. Liūdinti žmona Elena". Ir pats paminklas pasižymi originalumu: kryžius, o iš šalies, atsirėmusi į knygą, liūdinti moteris.

Ateinantį šeštadienį už a.a. Stasio Junevičiaus vėle, Toronto lietuvių bažnyčioje 8 val. ryto įvyks gedulingos pamaldos, o po jų, našlei žmonai ir velionies draugams dalyvaujant, Mount Hope Toronto kapinėse bus pašventintas naujasis paminklas.

Ateitininkų piknikas

Rugpjūčio 27 d. Toronto At-kų kuopa gražiaiame kunigų seminarijos sode suruošė gegužinę. Polka su ragučiais, loterija ir kiti įvairumai pakėlė dalyvių nuotaiką. Oras pasitaikė puikus, todėl Toronto lietuviškoji visuomenė gausiai atsilankė gegužinėn. Piknikam buvo nemaža svečių iš JAV ir tolimesnių Kanados vietovių. Iš Bostono buvo atvykę p. Mockienė ir p. Sandų šeima. Pažymėtina, kad p-lė Eleonora Sandaitė nors gimusi ir augusi Amerikoje, puikiai kalba, net skaito ir rašo lietuviškai. Ji mokosi mokytojų seminarijoje ir priklauso Bostono Ateitininkų kuopai.

Pikniko pelnas bus paskirtas liet. spaudai remti.

Adolfo Narbuto vestuvės

Šeštadienį, rugpjūčio 26 d., Toronto lietuvių bažnyčioje įvyko vienos iškilmingiausių šiais metais vestuvių: Adolfo Narbuto ir Danutės Sabaliauskaitės. Jungtinių metų bažnyčia buvo pilnutėlė jaunimo. Gausus choras, vadovaujamas J. R. Simanavičiaus, pagiedojo "Veni Creator", prof. Steponas Kairys, akompanuojamas pianistės Danutės Rautens, smuiku išpildė Schuberto "Ave Maria". Vestuvių puotos metu jaunavedžiams buvo išreikšta daug linkėjimų. Sveikinta chorą, Toronto liet. Bendruomenės ir kitų sambūrių vardu.

Adolfas Narbutas torontiečiams yra gerai pažįstamas kaip nuosirdus lietuviškos dainos mylėtojas ir darbštus choro dirigentas. Jo vadovaujami chorai daug kartų yra pasirodę Toronto lietuvių, o taip pat ir užsieniečių, pobūviuose.

PADEKA

Gerb. p. O. Jonaitienei, maironėjusiai talkininkauti bufete at-kų suruoštos gegužinės metu, nuoširdžiai dėkoja

Toronto At-kų Kuopos V. ba.

Sekmadienį, rugsėjo 3 diena, visi renkamės
I ŠVENTINĮ KONCERTĄ ir PASILINKSMINIMĄ

Baigiantis vasaros pramogoms atvirame ore, parodos susibūrimo bei švenčių ilgesnės pertraukos proga ruošiamas pirmas po vasaros koncertas bei pasilinksminimas salėje.

KONCERTE DALYVAUS:

Lietuvos Operos solistė PRANĖ RADZEVIČIUTĖ

Toronto Vyrų Oktetas, vadovaujamas p. V. VERIKAIČIO

Poetas PRANAS KOZULIS

Po koncerto pasilinksminimas — šokiai

Šokiams gros geras orkestras. Veiks bufetas.

KONCERTAS IR PASILINKSMINIMAS įvyks St. Helen's salėje Dundas St. W. (prie Lansdowne g-vės tramvajų sustojimo). TEN VISI SUSITIKSIME SU SVEČIAIS ATVYKUSIAIS I PARODĄ IŠ JAV IR PLACIOSIOS KANADOS!

PADEKA

Š.m. vasario mėn. 25 d., būdamas pačiame jaunystės žydėjime staiga mirė a.a. Stasys Junevičius. Buvusio jo bendradarbių ir bičiulių tarpe kilo sumanymas pastatyti antkapį. Dėka mielių tautiečių geros širdies šį sumanymą mums parvyko įgyvendinti.

Londono lietuviams suaukėjusiems 35 dol. 50 ct. per p. V. Petrauską; Hamiltono lietuviams suaukėjusiems 67 dol. per p. L. P. Kežemėkus; Toronto liet. paraukėjusiems 205 dol. ir už iš kitų vietovių gautą auką sumoje 22 dol., tariau nuosirdų ačiū.

L. Kuzmickas

Iniciatorių vardu.

Parapijos vaikų susirinkimai

Kiekvieną šeštadienį 5 val. parapijos salėje įvyksta parapijos vaikų susirinkimai, kurių metu rodoma vaikams pritaikinta linksma filmas, o po to netoli esančiame parke linksmai pažaidžiama. Būtų labai gražu, kad tėvai daugiau kreiptų dėmesio į šias vaikų iškilas ir rūpestingiau išleistų savo vaikus į jas.

Vaikai į kat. mokyklas

Toronto arkivyskupas, prieš pradėdamas naujos mokslo metų, atkreipia katalikų tėvų dėmesį leisti savo vaikus į katalikiškas mokyklas. Savo raštą Eminencija kardinolas baigia: "Katalikai tėvai savo vaikus leidžia tik į katalikiškas mokyklas".

Kelonė į Romą

Touristaid Inc., 18 rue Ste Anne, Quebec, praneša, kad iš Kanados organizuojama maldininkų ekspedycja į Marguerite Bourgeoys beatifikacijos iškilmes Romoje, kurios įvyks lapkričio 12 d. Suinteresuoti gali kreiptis į Michel Jaubert, nurodytu adresu.

Išnuomojamas 2 kamb. ir virtuvės butas su baldais. 168 Concord Ave. telef. OL 4554.

Išnuomojami 2 kambariai tik dviems vyrams. Galima naudotis virtuve ir salionu. Kaina: \$6.25 kiekvienam. 308 Euclid Ave., tel. MI 9605.

Išnuomojami 2 kambariai High Park rajone su baldais ir elektrine krosnele vedusių porai ar 2 moterims. Tel. LI2252. Kreiptis po 6 val. vakarais.

KINO "CENTRE" 772 Dundas St. W.

Kasdien nuo 6 val. vak.

Salė atvėsintas oras

Ketvirtadienį. — Šeštadienį (VIII. 31. — IX. 2.)

1. "Loredo Gatvės" — spalv. su William Holden
2. "Išdaigos jūroje" su Laurel & Hardy

Pirmadienį. — Trečiadienį (IX. 4. — 6.)

1. "Bon Žuano nuotykių" — spalv. su Errol Flynn
2. Mėnuli, apšviesti derlių" su Roy Rogers

Tėvas Juvenalis apie spaudą

Praėjusiame sekmadienį pamaldų metu, pranciškonas Tėvas Juvenalis Liauba savo pamoksluose užakcentavo geros ir blogos spaudos įtaką žmogaus asmenybės formavimui. Pamokslininkas ypač akcentavo ateistinių laikraščių žalą vaikų ir jaunimo menės tarpe.

Laimėjo 365 porcijas ledų

Visokių laimėjimų yra pasaulio. Šiai torontiečiui lietuviams gerai pažįstamas, dažnai matomas patarnaujantis bažnyčioje mišioms, Juozukas Kavaliauskas laimėjo po kugelį ledų kiekvienai dienai per išitus metus. Jis sugebėjo garsiausiai nusijuokti vaikiškų išdaigų rungtynėse Toronto Odeone. Rugpjūčio 26 d. The Globe and Mail išdėjo jo atvaizdą su ledų kuglių rankoje.

Dar vienas straipsnis pabaltiečių reikalu

Toronto "The Globe and Mail" dienraštis pastaruoju metu jau veik kas savaitę išspausdina po straipsnį Pabaltijo ar pabaltiečių reikalu. Rugpjūčio 28 d. vedamųjų puslapyje vėl išspausdino A. Weiler straipsnį, pavadinimą "They Seek Refuge in Canada", kuriame pirmiausia nupasakojama, kaip išplaukė iš Švedijos laivas su 29 pabėgėliais, kuris Quebec pasiekė jau su 123. Pabėgėliais, kad pabaltiečiams Švedijoje nesaugu, kad jie yra visi suregistruoti sovietų atstovybės ir nėra tikrai, kad nebus išduoti, jei Sovietai jų pareikalauja, kaip tai su viena grupe jau atsitiko, reikiama vilties, kad šitiems naujiems atbėgėliams leidimo pasilikti Kanadoje nereikės laukti 10 mėnesių, kaip jau teko vienai tokiai grupei. O antroje straipsnio dalyje reiškia vilties, kad bus pašalintas draudimas įleisti į Kanadą tuos pabaltiečius, kurie karo metu kovojo prieš bolševikus kad ir vokiškose uniformose, nes ne uniformose esmė.

Iš straipsnio atrodo, kad autorius yra estas arba jiems artimas žmogus. Tuo tarpu mūsų 2 pusl. minimo straipsnio autorius R. N. Bryson yra latvių gen. konsulas Kanadoje.

Išnuomojami du kambariai erdvūs, su baldais, kartu arba pavieniai. Kreiptis galima bet kuriuo metu: 49 Dovercourt Rd., Tel. OL 2620.

Churchillis kaltina savo vyriausybę

Praeitą šeštadienį per rarią pasakytą kalbą Churchill pareiškė, kad artimiausiu laiku komunistai gali pulti Tibetą ir Iraną, bet didžiausias pavojus pasauliui grėšias Europoje. Deja, Europos niekas nesaugos nuo galimo puolimo, išskyrus JAV atominę bombą, o reikią suorganizuoti pranašesnes pajėgas. Dėlto jis kviečia opoziciją remti visas vyriausybės pastangas stiprinti D. Britanijos apsaugą. Jis prikišs vyriausybei neryžtingumą ir nenuoseklumą. Vyriausybė daranti spragų savo apsaugos planuose. Kaip ryškų pavyzdį, galis nurodyti faktą, kad britų pramonė dar tebegaminanti Ruscams įrankius tankų remontavimui ir neišleidžianti prie šios gamybos rusų instruktorius. Tai esą nesuderinama su britų nusistatymu remti JAV pastangas stiprinti antikomunistinį frontą. Toliau Churchillis priminė, kad iš dviejų stambiausių mašinų ir įrankių gamybos firmų vadovų sužinojęs, kad tos firmos jau prieš dvejus metus klausiusios vyriausybės ar turinčios gaminėti Rusijai įrankius ir ypač tankų taisymo įrankius, kai šitokių reikmenų esančių labai reikalingos ir pačių britų tankų atnaujinimo dirbtuvėse. Vyriausybė atsakiusi gaminti.

Dėlto Churchill laukia, kad Attlee kalbėdamas sekančią savaitę pranešias, kad jau duotas įsakymas Rusijai mašinų ir įrankių gaminimą sustabdyti.

Kad Rusijai tokios mašinos ir

Quebec sulaukysieji pabaltiečiai

Vienas iš mūsų jau minėtų 123 Quebec sulaukytųjų pabaltiečių mums rašo:

Esu vienas iš tų, kurie 12. 8. 1950. atvyko laivu "Goeran" Kanadon (Quebec). Žvejų traukeris "Goeran", kuriuo plaukėme, yra statytas Anglijoje prieš 48 metus, turi 37 metrus ilgio, 88 bruto ton. Juo keliavo 123 asmenys. 39 moterys, 43 vaikai (viena mergaitė gimė Kanados teritoriniuose vandenyse) ir 41 vyras. Iš Švedijos į Kanadą plaukėme lygiai mėnesį su dviejų dienų pertrauka Azorų salose. Kelionė tuo laivu buvo nelengva, daugelis, pasiekę Kanadą, turėjo keliauti ligoninėn. Kadangi įvažiavimo dokumentus turėjo ne visi, todėl esame nuo pasaulio izoliuoti, laikas slenkia labai lėtai ir monotoniškai.

Pasistengsiu plačiau aprašyti mūsų kelionę. J. Šimkus.

Išnuomojami 2 kambariai III aukšte su baldais — vienas iš jų virtuvė, 38 Alberta Ave., tel. KE 0970.

Ieškomas prancūzų kalbos mokytojas pradedančiai. Pranešti ME 5983, V. Dielininkaitėi po

Paskutinės pasaulio žinios

Kontrabanda iš JAV į Rusiją

Praeitą savaitę paaiškėjo, kad apie 50 tonų molybdeno metalo apie \$45.000 vertės, reikalingo kietojo plieno gamybai, iš JAV išvežtų į D. Britaniją dar gegužės mėn., ten liepos 1 d. buvo pakrauta į Sovietų laivą ir išvežta į Rusiją. Britų ambasada pareiškė, kad D. Britanija dėl to nėra kalta, nes kroviny per jos muitinę nėjo, atseit, buvo perkrautas iš laivo į laivą. Dabar aiškinama, kas kaltas: ar merikietis eksportininkas, kuris suklaidino licenciją davusias įstaigas ar britų pirkliai, kurie be jo žinios perpardavė.

Skiria \$16.771.384.479 krašto gynybai

Istatymo projektas, krašto gynyboje reikalingas skiriąs \$16.771.384.479, praeitą šeštadienį JAV atstovų rūmuose praėjo 311 balsų prieš vieną, kuris statė klausimą: "Iš kur bus gauta pinigų?" Projektas pasiūstas senatui. Iš tos sumos tarp kitko numatyta pastatyti 5.333 lėktuvus. 4 bilij. bus paskirti paremti kitiems kraštams. Kartu buvo pranešta atstovams, kad karo departamentas ruošiasi paprašyti dar 10 bilij. dolerių.

— OTAVA. — Kanada paroduos JAV 440 milijonų svarų aliuminijaus už apie \$75.000.000. Tai sudaro 50% visos Kanados aliuminijaus gamybos.

JAV kariuomenės inžinieriai šiaurinėje Ontario provincijoje apžiūri vietas, kuriose bus įrengtas radarų stočių tinklas. Paskutiniojo karo metu amerikiečiai savo radarų stoties turėjo Cochrane, Kapuskas, Hearst ir Nakina vietovėse Kanados teritorijoje. Labai didelis dalys, pagal spec susitarimą tarp Kanados ir J. vyriausybės šios radarų stoties bus atnaujintos.

— OTAVA. — Kanada paroduos JAV 440 milijonų svarų aliuminijaus už apie \$75.000.000. Tai sudaro 50% visos Kanados aliuminijaus gamybos.

JAV kariuomenės inžinieriai šiaurinėje Ontario provincijoje apžiūri vietas, kuriose bus įrengtas radarų stočių tinklas. Paskutiniojo karo metu amerikiečiai savo radarų stoties turėjo Cochrane, Kapuskas, Hearst ir Nakina vietovėse Kanados teritorijoje. Labai didelis dalys, pagal spec susitarimą tarp Kanados ir J. vyriausybės šios radarų stoties bus atnaujintos.

KELIAUDAMI Nr. 3 Ave. Detroito link arba grįždami atgal.

GERIAUSIĄ POILSĮ RASITE

INTERNATIONAL HOTEL

Šiltas ir šaltas vanduo visuose kambariuose, maudynės ir švieži maisto patiekalai.

LEAMINGTON, ONT.

E. NARUŠIS, Phone

Parduodami visi namo baldai:

lovos, kėdės, stalai, spiruokliniai matracai, komodos, pijamai Baldai padėvėti ir parduodami pigia kaina. Parduoda ir pavieniui, kas ko nori. Parduodama, kad parduotas nam

L. ONAITIS, 39 HAVELOCK ST., TORONTO, Ont. Tel. OL 5

Vertimai — Pamokos — Konversacijos

Surašomi ir verčiami įvairaus turinio raštai į anglų kalbą. Duodamos anglų kalb. pamokos ir konversacijos pažangūs

A. BAJORINAS

53 Oakwood Ave. Toronto, Ont.

Tel. ME 8951

Kreiptis vakarais nuo 6-30 iki 7-30 val., išskyrus sekmadienius ir šventadienius.

TORONTO Western Jewellers Co.

priešais lietuvių bažnyčią.

Pilnas pasirinkimas geriausių LAIKRODŽIŲ, BRANGENYBIŲ, SIDABRO ir PARCELANO indų.

Taisome visų rūšių laikrodžius ir smulkius aparatus su 1 metų garantija.

Kviečiame, atsilankyti!

KRIMINALINE AR CIVILINE BYLA?

MES SUTEIKIAME JUMS

TEISINĘ — KALBINĘ PAGALBĄ

Tvarkome imigracijos, pilietybės, palikimų bylas; sudarome darbo, buto garantijas, dokumentus, patvirtintus vertimus; tarpininkaujame nuosavybę perkant, parduodant; atstovaujame įmonėse, įstaigose; teikiame visokeriopą informaciją; giname Kanados ir kitų kraštų lietuvių interesus; jums patarnavimus atlieka teisininkai ir kalbininkai, studijavę Amerikos bei Europos universitetuose.

LAUKIAME JŲ